

brat *frančišek* 5

Letnik XX (CXXXI) • september/oktober 2010

*Naj ti Gospod,
da svoj sveti blagoslov.
Bodi v vsem potrpežljiv
in dobre volje. Če te kateri od
tvojih bratov žali, daruj to,
kar si prejel, Bogu.*

(Prvo pismo br. Eliju)

- Češčenje svetega rešnjega telesa
- Pogovor - p. Tomaž Pinter OFM
- Srečanje bratstev FSR
- Frančiškov tabor že 20 let
- Elektronska bomba
- Romanje v Motto di Livenza

3 Urednikova beseda 4 Frančiškova duhovnost Češčenje svetega rešnjega telesa Upri svojega duha v ogledalo večnosti Benedikt XVI. – Sveti Bonaventura I 11 Naša evangelizacija Modrost plemena Moba Miniaturni Assisi iz nekdanjih dni 15 Iz naših družin Pogovor - p. Tomaž Pinter OFM 17 Frančiškov svetni red Srečanje bratstev FSR	20 Mladi Frančišku Duhovno-poletni tabor frančiškovih otrok iz Vipavskega Križa Frančiškov tabor že 20 let združuje in razveseljuje 24 Razvedrilo Nagradni okvir 25 Pravičnost in mir Elektronska bomba Kot preudarne mladenke V upravnih prostorih 32 Korenine in sadovi Življenje svetega Frančiška 36 Sveta dežela Romanje v Motto di Livenza Turčija z vlakom Drago Kisovec - V slovo Romanje v Bolgarijo

Gospod naj ti podari mir!

Spet začenjamo novo pastoralno, šolsko, kmalu tudi akademsko leto. Če tega ne čutimo sami, pa to čutijo naši otroci, vnuki, nečaki ... In smo polni nemira, tako sladkega – spet se po dopustniškem oddihu do glave zakopati v izzive vsakdana, kot tudi malo grenkejšega – spet jesenska megla, domače naloge in posedanje pod umetno lučjo.

Številka Brata Frančiška, ki je pred vami, pa je nastajala v nekem drugem obdobju, ko je sonce

še močno grelo in smo bili raztepeni po vseh konciah domovine in tujine. V dobi, ki ji časniki pravijo kar »čas kislih kumaric«; menda se takrat zgodi tako malo, da si je treba novice skorajda izmišljovati. Ampak mi si nismo prav nič izmislili, saj si tudi ni bilo treba: duh sv. Frančiška nam daje »krila« celo takrat, ko se zdi, da vlada mrtvilo. Naj nas napisano z vsemi sončnimi slikami in teh jesenskih dneh spremlja, pogreje in povezuje v bratskem duhu.

Sicer pa veste, kje nas bratski duh najbolj greje, pred Najsvetejšim – če sta dva ali trije ... O tem nekaj navdihujočih besed v rubriki Frančiškova duhovnost. Tokrat se papež Benedikt v svojem nagovoru pri splošni avdienci ustavi pri sv. Bonaventuri. Še malce počitniško in živalsko pisano bomo spoznali dva pregovora iz misijonov. Kdor še ne pozna duhovnega asistenta p. Tomaža, bo lahko vsaj nekaj izvedel v pogovoru z njim. Preberete lahko o srečanju bratstev FSR, pa o taboru Frančiškovih otrok. Ob dvajsetletnici Frančiškovih taborov se nam od tam oglašajo mladi poročevalci. Nekaj kratkih spodbud za bližje sledenje Frančišku najdemo tudi v rubriki Mir in pravičnost. Korenine in sadovi se imenuje rubrika, kjer spremljamo življenje sv. Frančiška, kakor ga je zapisal Tomaž Čelanski. Rubrik Sveta dežela vsebuje vtise od vsepovsod, pa tudi slovo od dragega prijatelja. Naj vam bo prebrano v spodbudo in veselje.

Brat Frančišek – ISSN 1408-0192.

GLASILO FRANČIŠKOVEGA SVETNEGA REDA (FSR) V SLOVENIJI.

Revija izhaja šestkrat letno.

Izdajatelj: Založba Brat Frančišek, Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana, Slovenija, www.ofm.si/zbff
Za založbo: Miran Špelič OFM

Člani uredniškega odbora: Jernej Kurinčič OFM (glavni in odgovorni urednik)
Mihael S. Vovk OFM (Frančiškova duhovnost)
Peter Skoberne FSR (naslovnica)
sestre FMM (Naša evangelizacija)
Metod in Mateja Trajbarič FSR (Frančiškov svetni red)
Gregor Pavlič FSR (Razvedrilo)
NS FRAMA (Mladi Frančišku)
Jernej Kurinčič OFM (Pravičnost in mir)
Miran Špelič OFM (Korenine in sadovi, Naše knjige)
Peter Lavrih OFM (Sveta dežela)

Fotografija na naslovnici: Peter Skoberne

Logotip rubrik: Aleš Porenta

Oblikovanje in priprava: Tina Prinčič, Založba Brat Frančišek

Tisk: Mond grafika d.o.o., Brezovica

Naklada: 2400

Naslov uredništva: Küzmičeva 6, SI-1000 Ljubljana; tel.: 0590-717-25 ali 040-644-164;

E-mail: revija.brat.francisek@ofm.si; faks 01 24 29 313;

Rokopisov in slik ne vračamo.

Revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki.

Prispevke nakazujte na: *Narodni svet FSR Slovenije*, Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana
TRR **SI56-2420-1900-4608-820** Raiffeisen banka d.d. Maribor; sklic na **00 700-10**
Glasilo izhaja z dovoljenjem cerkvenih oblasti.

ČEŠČENJE SVETEGA REŠNJEGA TELESA

Piše: p. Leopold Grčar OFM

Katekizem katoliške Cerkve pravi v 1418. točki: »Ker je Kristus sam navzoč v oltarnem zakramentu, mu je treba izkazovati Božje češčenje. 'Obiskovanje najsvetejšega zakramenta je dokaz hvaležnosti, dejansko znamenje ljubezni in izkazovanja Božjega češčenja, ki smo ga dolžni Kristusu Gospodu, pričujočemu v tem zakramentu.' «

Naš serafinski oče sv. Frančišek Asiški (1182-1226), svetnik pretanjenega euharističnega občutja, v **Opominih** takole govori bratom in sestram: »In kakor se je apostolom prikazal v resničnem telesu, tako se tudi nam sedaj kaže v posvečenem kruhu. In kakor so oni ob gledanju na njegovo človeško naravo videli samo to njegovo človeško naravo, vendar pa so verovali, da je Bog, ko so ga gledali z duhovnimi očmi, tako naj tudi mi, ko na kruh in vino gledamo s telesnimi očmi, sprevidimo in trdno verujemo, da sta to njegovo živo in resnično najsvetejše telo in kri. Tako je Gospod vedno s svojimi zvestimi, kakor je sam zagotovil: 'Jaz sem z vami vse dni do konca sveta' « (Mt 28,20), (FOpom 1,19-22).

Sv. Frančišek nadaljuje: »Nato mi je Gospod dal in mi daje tolikšno vero v duhovnike, ki žive po uredbi svete rimske Cerkve, in to zaradi njihovega posvečenja, da se hočem zateči k njim, če bi me preganjali. In če bi imel tolikšno modrost, kakor jo je imel Salomon, pa bi našel revne duhovnike tega sveta, nočem proti njihovi volji pridigati po župnijah, kjer bivajo. Njim in vsem

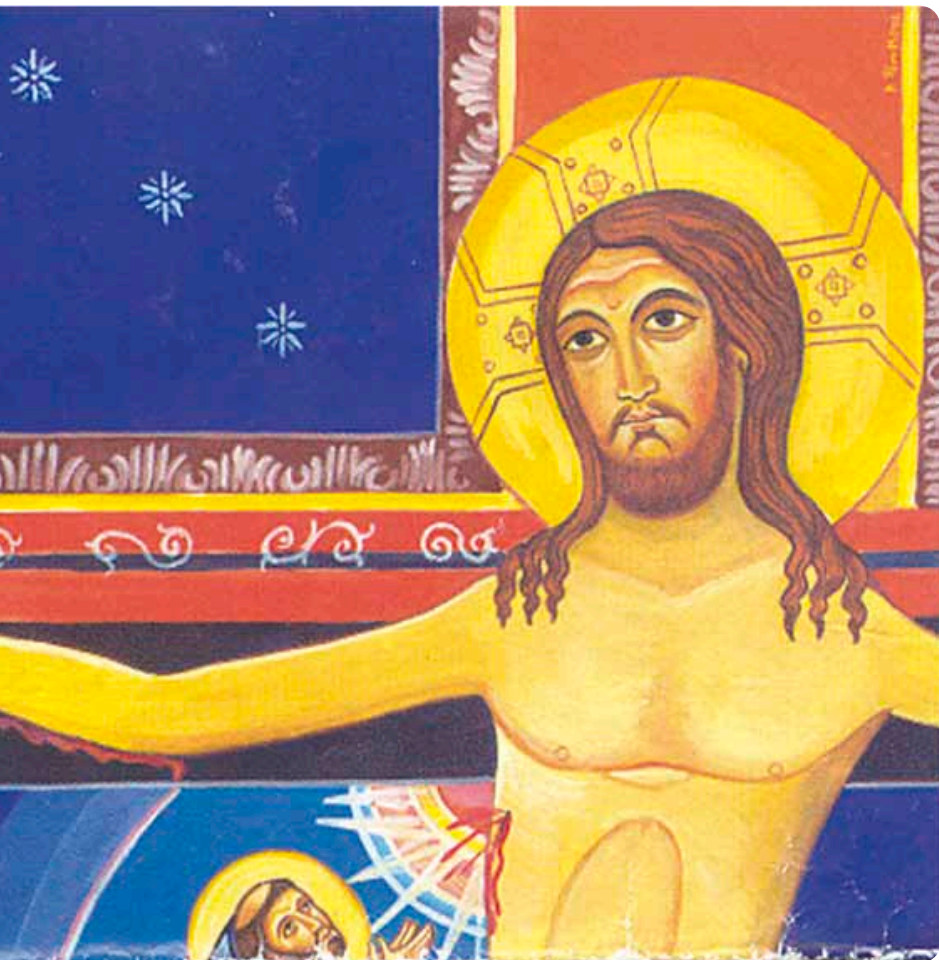
drugim hočem vedno izkazovati spoštovanje, ljubezen in čast, kakor svojim gospodarjem. In nočem v njih videti greha, ker **prepoznam Božjega Sina v njih** in oni so moji gospodarji. To delam zato, ker na tem svetu od najvišjega Božjega Sina ne vidim telesno ničesar razen njegovega najsvetejšega telesa in njegove najsvetejše krvi; to namreč oni prejemajo in samo oni delijo drugim. **In hočem te svete skrivnosti nad vse častiti, spoštovati in shranjevati na dragocenih krajih**« (2 FOp 8-13).

P. Zvijezdan Linić OFM pravi v svojem delu Moliti s svetim Frančiškom tudi tole: »Ni bilo kraja, kjer Frančišek ne bi slavil in častil Boga, kadar pa je hotel moliti bolj zbrano in se prepustiti globoki molitvi je iskal izbrana mesta, iskal je samoto. Pri molitvi so mu pomagala tudi znamenja, zato je križ postal poseben navdih njegovega pogovora z Bogom.

Poglobljeno molitveno občutje pa je doživljal v cerkvah, zato si je močno prizadeval, da bi bile cerkve urejene in lepe. V kratkem času po spreobrnitvi je obnovil tri cerkvice. Naročal je duhovnikom, naj skrbijo za urejenost cerkva, in jim pošiljal pomoč, kajti v cerkvah se hrani Euharistija, največja skrivnost Božje navzočnosti.«

V svoji oporoki nam Frančišek sporoča: »Gospod mi je dal tako vero v cerkvah, da sem takole preprosto molil in govoril: 'Molimo te, Gospod Jezus Kristus, tukaj in v vseh tvojih cerkvah, ki so po vsem svetu; in blagoslavljam te, ker si s svojim svetim križem svet odrešil' « (2 FOpom 6-7).

Tudi mi smo povabljeni, da izberemo primeren kraj za molitev. Najbolje pred izpostavljenim Najsvetejšim ali vsaj v cerkvi, kjer se hrani sveta Euharistija. Kakor Frančišek se tudi mi približajmo izpostavljenemu Svetemu Rešnjemu Telesu, kolikor moremo. Kadar pa ne moremo v cerkev ali v kapelo, poiščimo v svoji sobi kakšno vidno znamenje, podobo ali križ in se skušajmo zbrati v molitvi. Tudi na primeren položaj telesa bodimo pozorni. Če pa imamo to srečo, da pridemo k češčenju Svetega Rešnjega

Telesa v cerkev, potem pa že pri vходу pravilno in zbrano poklekimo, pristopimo k oltarju in izberimo primerno mesto, od koder bomo lahko zazrti v Najsvetejše. Skušajmo najprej moliti s Frančiškovimi besedami, nato pa s svojimi.

Prvi Frančiškov življenjepisec Tomaž iz Celana je zapisal: »Pred zakramentom Gospodovega telesa je sv. Frančišek gorel z žarom vseh src. Neskončno je občudoval to dostojanstvo in najveličastnejšo ljubezen. Imel je za prezira vredno – če je bil le prost –, da se ne bi vsak dan udeležil vsaj ene maše. Pogosto je prejel sveto obhajilo, a tako pobožno, da je tudi druge vzpodbujal k pobožnosti. Častil je to svetinjo z največjim spoštovanjem, ji žrtvoval telo in, sprejemajoč žrtvovano Jagnje, žrtvoval duha z žarom, ki mu je zmeraj plamenel na oltarju srca« (2 Cel 201).

Po zgledu svetega Frančiška lahko moliš v cerkvi, v tihih urah dneva, pred tabernakljem. Meditacijo lahko opraviš po obhajilu oziroma po maši, pri kateri si prejel sveto obhajilo. Če ti to ni mogoče, si skušaj Kristusovo zakramentalno navzočnost predstaviti na duhoven način in jo priklicati vase, to pomeni, da lahko, če si v posvečujoči milosti, prejmeš duhovno sveto obhajilo.

Potem se najprej prepusti tihemu in mirnemu doživljanju navzočnosti Jezusa v Svetem Rešnjem Telesu. Tukaj je tisti, ki vse vidi, ki te brezmejno ljubi, ki te privlači kot magnet. On, ki te edini lahko popolnoma pomiri in osreči, je v tvoji neposredni bližini, še več, prebiva v tvoji notranjosti. Osvobodí srce in vse bitje za doživljanje te neizrekljive navzočnosti. Potem moli, posebej vzpodbujen s tistim, kar je tako navdihovalo tudi svetega Frančiška: z mogočno predano Kristusovo ljubeznijo, ki jo ta zakrament izžareva.

Dragi brat in sestra v svetem Frančišku, Gospod v sveti Euharistiji te vedno in povsod brezmejno ljubi! Vabi te in čaka, vračaj mu to ljubezen in se mu zanjo povsod zahvaljuj.

drugim hočem vedno izkazovati spoštovanje, ljubezen in čast, kakor svojim gospodarjem. In nočem v njih videti greha, ker **prepoznam Božjega Sina v njih** in oni so moji gospodarji. To delam zato, ker na tem svetu od najvišjega Božjega Sina ne vidim telesno ničesar razen njegovega najsvetejšega telesa in njegove najsvetejše krvi; to namreč oni prejemajo in samo oni delijo drugim. **In hočem te svete skrivnosti nad vse častiti, spoštovati in shranjevati na dragocenih krajih**« (2 FOp 8-13).

P. Zvijezdan Linić OFM pravi v svojem delu Moliti s svetim Frančiškom tudi tole: »Ni bilo kraja, kjer Frančišek ne bi slavil in častil Boga, kadar pa je hotel moliti bolj zbrano in se prepustiti globoki molitvi je iskal izbrana mesta, iskal je samoto. Pri molitvi so mu pomagala tudi znamenja, zato je križ postal poseben navdih njegovega pogovora z Bogom.

Poglobljeno molitveno občutje pa je doživljal v cerkvah, zato si je močno prizadeval, da bi bile cerkve urejene in lepe. V kratkem času po spreobrnitvi je obnovil tri cerkvice. Naročal je duhovnikom, naj skrbijo za urejenost cerkva, in jim pošiljal pomoč, kajti v cerkvah se hrani Euharistija, največja skrivnost Božje navzočnosti.«

V svoji oporoki nam Frančišek sporoča: »Gospod mi je dal tako vero v cerkvah, da sem takole preprosto molil in govoril: 'Molimo te, Gospod Jezus Kristus, tukaj in v vseh tvojih cerkvah, ki so po vsem svetu; in blagoslavljam te, ker si s svojim svetim križem svet odrešil' « (2 FOpom 6-7).

Tudi mi smo povabljeni, da izberemo primeren kraj za molitev. Najbolje pred izpostavljenim Najsvetejšim ali vsaj v cerkvi, kjer se hrani sveta Euharistija. Kakor Frančišek se tudi mi približajmo izpostavljenemu Svetemu Rešnjemu Telesu, kolikor moremo. Kadar pa ne moremo v cerkev ali v kapelo, poiščimo v svoji sobi kakšno vidno znamenje, podobo ali križ in se skušajmo zbrati v molitvi. Tudi na primeren položaj telesa bodimo pozorni. Če pa imamo to srečo, da pridemo k češčenju Svetega Rešnjega

Telesa v cerkev, potem pa že pri vходу pravilno in zbrano poklekimo, pristopimo k oltarju in izberimo primerno mesto, od koder bomo lahko zazrti v Najsvetejše. Skušajmo najprej moliti s Frančiškovimi besedami, nato pa s svojimi.

Prvi Frančiškov življenjepisec Tomaž iz Celana je zapisal: »Pred zakramentom Gospodovega telesa je sv. Frančišek gorel z žarom vseh src. Neskončno je občudoval to dostojanstvo in najveličastnejšo ljubezen. Imel je za prezira vredno – če je bil le prost –, da se ne bi vsak dan udeležil vsaj ene maše. Pogosto je prejel sveto obhajilo, a tako pobožno, da je tudi druge vzpodbujal k pobožnosti. Častil je to svetinjo z največjim spoštovanjem, ji žrtvoval telo in, sprejemajoč žrtvovano Jagnje, žrtvoval duha z žarom, ki mu je zmeraj plamenel na oltarju srca« (2 Cel 201).

Po zgledu svetega Frančiška lahko moliš v cerkvi, v tihih urah dneva, pred tabernakljem. Meditacijo lahko opraviš po obhajilu oziroma po maši, pri kateri si prejel sveto obhajilo. Če ti to ni mogoče, si skušaj Kristusovo zakramentalno navzočnost predstaviti na duhoven način in jo priklicati vase, to pomeni, da lahko, če si v posvečujoči milosti, prejmeš duhovno sveto obhajilo.

Potem se najprej prepusti tihemu in mirnemu doživljanju navzočnosti Jezusa v Svetem Rešnjem Telesu. Tukaj je tisti, ki vse vidi, ki te brezmejno ljubi, ki te privlači kot magnet. On, ki te edini lahko popolnoma pomiri in osreči, je v tvoji neposredni bližini, še več, prebiva v tvoji notranjosti. Osvobodí srce in vse bitje za doživljanje te neizrekljive navzočnosti. Potem moli, posebej vzpodbujen s tistim, kar je tako navdihovalo tudi svetega Frančiška: z mogočno predano Kristusovo ljubeznijo, ki jo ta zakrament izžareva.

Dragi brat in sestra v svetem Frančišku, Gospod v sveti Euharistiji te vedno in povsod brezmejno ljubi! Vabi te in čaka, vračaj mu to ljubezen in se mu zanjo povsod zahvaljuj.

drugim hočem vedno izkazovati spoštovanje, ljubezen in čast, kakor svojim gospodarjem. In nočem v njih videti greha, ker **prepoznam Božjega Sina v njih** in oni so moji gospodarji. To delam zato, ker na tem svetu od najvišjega Božjega Sina ne vidim telesno ničesar razen njegovega najsvetejšega telesa in njegove najsvetejše krvi; to namreč oni prejemajo in samo oni delijo drugim. **In hočem te svete skrivnosti nad vse častiti, spoštovati in shranjevati na dragocenih krajih**« (2 FOp 8-13).

P. Zvijezdan Linić OFM pravi v svojem delu Moliti s svetim Frančiškom tudi tole: »Ni bilo kraja, kjer Frančišek ne bi slavil in častil Boga, kadar pa je hotel moliti bolj zbrano in se prepustiti globoki molitvi je iskal izbrana mesta, iskal je samoto. Pri molitvi so mu pomagala tudi znamenja, zato je križ postal poseben navdih njegovega pogovora z Bogom.

Poglobljeno molitveno občutje pa je doživljal v cerkvah, zato si je močno prizadeval, da bi bile cerkve urejene in lepe. V kratkem času po spreobrnitvi je obnovil tri cerkvice. Naročal je duhovnikom, naj skrbijo za urejenost cerkva, in jim pošiljal pomoč, kajti v cerkvah se hrani Euharistija, največja skrivnost Božje navzočnosti.«

V svoji oporoki nam Frančišek sporoča: »Gospod mi je dal tako vero v cerkvah, da sem takole preprosto molil in govoril: 'Molimo te, Gospod Jezus Kristus, tukaj in v vseh tvojih cerkvah, ki so po vsem svetu; in blagoslavljam te, ker si s svojim svetim križem svet odrešil' « (2 FOpom 6-7).

Tudi mi smo povabljeni, da izberemo primeren kraj za molitev. Najbolje pred izpostavljenim Najsvetejšim ali vsaj v cerkvi, kjer se hrani sveta Euharistija. Kakor Frančišek se tudi mi približajmo izpostavljenemu Svetemu Rešnjemu Telesu, kolikor moremo. Kadar pa ne moremo v cerkev ali v kapelo, poiščimo v svoji sobi kakšno vidno znamenje, podobo ali križ in se skušajmo zbrati v molitvi. Tudi na primeren položaj telesa bodimo pozorni. Če pa imamo to srečo, da pridemo k češčenju Svetega Rešnjega

Telesa v cerkev, potem pa že pri vходу pravilno in zbrano poklekimo, pristopimo k oltarju in izberimo primerno mesto, od koder bomo lahko zazrti v Najsvetejše. Skušajmo najprej moliti s Frančiškovimi besedami, nato pa s svojimi.

Prvi Frančiškov življenjepisec Tomaž iz Celana je zapisal: »Pred zakramentom Gospodovega telesa je sv. Frančišek gorel z žarom vseh src. Neskončno je občudoval to dostojanstvo in najveličastnejšo ljubezen. Imel je za prezira vredno – če je bil le prost –, da se ne bi vsak dan udeležil vsaj ene maše. Pogosto je prejel sveto obhajilo, a tako pobožno, da je tudi druge vzpodbujal k pobožnosti. Častil je to svetinjo z največjim spoštovanjem, ji žrtvoval telo in, sprejemajoč žrtvovano Jagnje, žrtvoval duha z žarom, ki mu je zmeraj plamenel na oltarju srca« (2 Cel 201).

Po zgledu svetega Frančiška lahko moliš v cerkvi, v tihih urah dneva, pred tabernakljem. Meditacijo lahko opraviš po obhajilu oziroma po maši, pri kateri si prejel sveto obhajilo. Če ti to ni mogoče, si skušaj Kristusovo zakramentalno navzočnost predstaviti na duhoven način in jo priklicati vase, to pomeni, da lahko, če si v posvečujoči milosti, prejmeš duhovno sveto obhajilo.

Potem se najprej prepusti tihemu in mirnemu doživljanju navzočnosti Jezusa v Svetem Rešnjem Telesu. Tukaj je tisti, ki vse vidi, ki te brezmejno ljubi, ki te privlači kot magnet. On, ki te edini lahko popolnoma pomiri in osreči, je v tvoji neposredni bližini, še več, prebiva v tvoji notranjosti. Osvobodí srce in vse bitje za doživljanje te neizrekljive navzočnosti. Potem moli, posebej vzpodbujen s tistim, kar je tako navdihovalo tudi svetega Frančiška: z mogočno predano Kristusovo ljubeznijo, ki jo ta zakrament izžareva.

Dragi brat in sestra v svetem Frančišku, Gospod v sveti Euharistiji te vedno in povsod brezmejno ljubi! Vabi te in čaka, vračaj mu to ljubezen in se mu zanjo povsod zahvaljuj.

UPRI SVOJEGA DUHA V OGLEDALO VEČNOSTI

Piše: s. Metka Kos FMM

O bhajanje in češčenje eucharistije zavzemata prvo in poglobitno mesto v življenju sv. Frančiška Asiškega,« je zapisal generalni minister Jose Rodriguez Carballo v poročilu za izredni generalni kapitelj manjših bratov v letu 2006. V nadaljevanju pa dodal: »Prvo in poglobitno bi moralo biti tudi mesto, ki ga imata v frančiškanski duhovnosti.« Ali to pomeni, da eucharistija in adoracija nista več srce naše frančiškanske duhovnosti? Dejstvo je, da mnogi bratje in sestre, ki danes živimo to duhovnost, v preobilici dejavnosti večkrat opuščamo molitev in tako prispevamo k izgubi okusa in privlačnosti karizme, ki nam jo je

zapustil Frančišek. Res je sicer, da nihče nima pomislekov glede vsakdanjega obhajanja svete maše, redko pa je slišati, kako bistvena je za nas tudi euharistična adoracija. Vendar je po drugi strani zaznati tudi znamenja upanja, ko se nekatere skupnosti ponovno odločajo za vsakodnevno adoracijo v tišini, kjer v zrenju Kristusa črpajo moč in prepoznavajo Božje namige za oznanjanje Kristusa v tem svetu. Torej priložnost za vsakogar, da se vpraša, kolikokrat si dovoli biti nekoristen in potraten s časom, da bi preprosto bil z Gospodom? Frančišek je to počel vse svoje življenje, zato nam je tudi zapustil dediščino, ki nagovarja še po 800 letih.

V nadaljevanju predlagam, da se ustavimo ne le pri sv. Frančišku in njegovem duhovnem dozorevanju v kontemplaciji Kristusa, temveč tudi pri sv. Klari, ki zelo jasno izraža, kaj je zanjo euharistična adoracija. V času, ko je Frančišek intenzivno razbiral, kakšna je njegova osebna poklicanost, v kakšen način življenja ga kliče Kristus, se je v dolgih dneh samote njegovo srce počasi odpiralo Gospodu. Bolj ko je odkrival lepoto lastne poklicanosti, bolj so njegove notranje oči zaznavale, kako vsako živo bitje in vse stvarstvo slavi Boga s tem, da je, da biva, da prepeva svojo pesem žuborenja vode, prasketanja ognja ... Ob koncu življenja se je Frančiškova molitev slavljena, zedinjena z vsem stvarstvom, ki stalno moli svojega Stvarnika, prelila na papir, ko je zapisal Hvalnico stvarstva.

Frančiškova zmožnost čudenja in občutek za lepoto stvarstva sta mu torej pomagala, da je začel slaviti Boga v stvarstvu in skupaj z vsem stvarstvom. Slavilna molitev, ki je počasi dobila izraz češčenja Kristusa, se je torej pri Frančišku sprva rojevala v naravi. Vendar je Frančišek veliko časa molil tudi v cerkvah in tako zorel v kontemplaciji Kristusa, ki se iz občudovanja veselega srca spusti v globine človekove biti, kjer v tišini pogosto tudi v temi odkriva, kdo je Gospod. V Hvalnici Bogu Najvišjemu daje Frančišek imena Gospodu, ki ga zre v eucharistiji in tudi v templju vsakega človeka, posebno še v najbolj ubogih. Na poti dozorevanja se obrača od sebe k božjemu Ti in ga časti na silno preprost način, ko mu pravi: Ti si spokojnost, ti si osvežitev, ti si ljubezen ... Ure in ure, ko je svet zaposlen s pomembnimi opravki, Frančišek »izgublja čas« z Gospodom ter v Gospodovem pogledu spoznava sebe in skrivnosti človeškega srca. V moči teh spoznanj postaja njegova dejavnost, njegovo oznanjanje Kristusa, rodovitno. Lahko rečemo, da sta Frančiška privedla do globoke kontemplacije Kristusa dva načina srečevanj z Gospodom: po eni strani se Frančišek zateka v samoto, kjer spoznava obličje Boga v stvarstvu, v Božji besedi, v eucharistiji, kjer Jezus osvoji njegovo srce, in po drugi strani v srečevanju Kristusa v bratih, ko služi ubogim in jim oznanja evangelij.

Prevzet nad ljubeznijo Boga, ki postane človek in ostaja v koščku kruha med nami, Frančišek vzklikne: »O čudovita visokost in pretresljiva ljubeznivost! O vzvišena ponižnost! O ponižna vzvišenost, da se Gospod vesoljstva, Bog in božji Sin tako poniža, da se zaradi našega zveličanja skriva pod neznatnim koščkom kruha!« (Fp 2, 34-35). Frančišek je očaran nad skrivnostjo učlovečenja in posledično nad tem, kako Jezus v vsaki eucharistiji ponovno pride med nas. V podobi koščka kruha se nam da v roke nemočen, da z njim storimo, kar hočemo. Ta ponižnost Kristusa je tako prevzela Frančiška, da je v sebi izoblikoval izredno spoštovanje do euharističnega kruha. V nadaljevanju istega pisma svojim bratom naroča:

»Poglejte, bratje, ponižnost Boga in izlijte pred njim svoja srca, ponižajte se tudi vi, da vas bo on povihal. Nič naj torej od svojega ne pridržite sebi, da vas popolnoma sprejme On, ki se vam vsega daje« (Fp 2, 36-37). Brate vabi k češčenju, k zrenju Kristusa v euharistični adoraciji in k zaupnemu pogovoru z Njim. Česa nam danes bolj manjka, če ne ravno zastonskega časa, ki si ga upamo izgubljati z Gospodom. In to ne v visokoletečih mislih uma, temveč v zaupnem pripovedovanju tega, kar živimo, doživljamo, izkušamo. Kako osvobajajoče je, ko si preprosto dovolimo biti pred Njim in se prepustiti njegovemu pogledu. Kaj resnično pomeni prepustiti se Božjemu pogledu, najbolje izrazi sv. Klara v svojem pismu Neži Praški, ko zapiše: »Upri svojega duha v ogledalo večnosti, postavi svojo dušo v sijaj slave, položi svoje srce vanj, ki je podoba Božjega bistva, in po zrenju sama sebe v celoti spremeni v podobo njegovega božanstva« (3 P, 11-12).

Pogosto se v poglobljanju euharistične razsežnosti frančiškove duhovnosti ustavimo le pri Frančišku in pozabimo na Klaro, ki je s svojo žensko dušo in globoko euharistično pobožnostjo sooblikovala to, kar danes imenujemo frančiškova duhovnost. Njeno izkustvo zrenja Kristusa v euharistični adoraciji jo je tako zaznamovalo, da jo upodabljam z monštranco v roki, ko je izpred Sv. Damjana pregnala Saracene. Tudi mi lahko danes preženemo sovražnike tega časa, ki ogrožajo naše skupnosti – prezaposlenost, zaskrbljenost, uspešnost za vsako ceno, individualizem –, z odločitvijo, da v euharistični adoraciji stopimo pred Gospoda in se sončimo v njegovem ljubečem pogledu, ki edini more izpolniti najgloblje hrepenenje naše duše in umiriti nemirno srce. Le tako lahko prinesemo temu svetu tisti žar in notranji mir, ki ga daje Gospod svojim častilcem. Zato naj nam nikoli ne bo škoda niti minute, ki jo podarimo Njemu. Naj zaključim s Frančiškom, ko v Pismu vsem kristjanom, torej vsem nam, pravi: »Ljubimo torej Boga in ga molimo s čistim srcem in s čisto dušo, kajti on, ki to želi nad vse, pravi: Pravi molilci bodo molili Očeta v duhu in resnici ...« (1Fp, 4,1).

Molitev pred Najsvetejšim

Molim te, Gospod Jezus. Vreden si vsake molitve. Molim te z vsem svojim telesom, a tudi moja duša, moje srce, vse moje bitje te časti. Molim te tukaj v skrivnosti tvojega zakramenta in tvoje navzočnosti. Občuti, Gospod, kako te molim povsod, po vsem svetu, po vseh cerkvah in kapelah, ki si jih postavil na mojo življenjsko pot, povsod, kjer sem se smel udeležiti skrivnosti Evharistije, kjer sem prejel obhajilo, kamor sem kdaj vstopil. Molim te tudi tam, kjer nisem še nikoli bil. Gospod, občuti v tem trenutku mojo molitev, kajti ti si vse hvale in časti najbolj vreden.

Molim te, ker si vreden, ker si Bog, Sin Božji, učlovečena Beseda. Molim te, ker je v skrivnosti Evharistije vsa tvoja ljubezen, skrivnost privlačnosti in dobrote, s katerima si srečeval ljudi, ko si hodil po zemlji. Molim te, ker je to skrivnost, v kateri si najbolj otipljivo navzoč. Zahvaljen za ta zakrament.

In slavim te! Blagoslovljen bodi, Gospod. Nič ne morem dodati tvoji slavi, pa vendar želiš, da te vse moje bitje slavi. Blagoslovljen v svoji dobroti! Blagoslovljen, ker si s svojim svetim križem svet odrešil!

Blagoslovljen, ker si me odkupil, ker si se zame zavzel. Blagoslovljen, ker nisi hotel, da propadem, ker si me znal potegniti k sebi. Blagoslovljam tvojo neutrudno željo, da me pritegneš, da me pripelješ do vira odrešenja.

Blagoslovljam te, ker me nenehoma hraniš s skrivnostjo svojega kruha, ker skrbiš za moje življenje, ker želiš, da živim, da živim večno!

Blagoslovljam te, Gospod Jezus Kristus! S tem zakramentom brez konca daješ svoje življenje za rešitev sveta. Ti hočeš, naj bo tvoja ljubezen dosegljiva vsakemu človeku in vsakemu rodu, da boš do konca časov kruh sveta. Hvala ti za to skrivnost, ki mi v njej tako čudovito prihajaš naproti.

Zahvaljen, Gospod, za ta kraj. Zahvaljen, ker imam kam priti, ker me tu vedno čakaš, ker tukaj nenehno govoriš o žejni po človeku, po meni, po nas vseh.

Hvala ti, slavim te, molim te. Moja duša te slavi!

Sprejmi mojo molitev. Ne znam se ti predati, kakor si se ti meni ves izročil. Toda sprejmi tudi to mojo nepopolno predanost, mojo molitev, mojo zahvalo. Ti si dober. Zahvaljen za vero, ki si jo ti, Gospod, položil v moje srce, da te lahko spoznam v teh krajih. Zahvaljen, ker smem prihajati k tebi in preprosto moliti, govoriti, pogovarjati se s teboj, molčati pred teboj, spočiti se v tebi.

Naj te blagoslovlja vse moje bitje, Gospod! Molim te ves, s telesom in dušo. Ti si edini Bog. Gospodar mojega življenja in mojega srca. Ti si edini vreden, da te molim, da se ti ves dam in da ti ves pripadam.

P. Zvezdan Linić OFM

**BENEDIKT XVI.
SPLOŠNA AVDIENCA**

Dvorana Pavla VI., sreda, 3. marca 2010

Sveti Bonaventura

Dragi bratje in sestre!

Danes bi rad spregovoril o svetem Bonaventuru iz Bagnoregia. Moram vam zaupati, da pri ukvarjanju z njim občutim nekakšno nostalgijo, ker se spomnim na raziskave, ki sem jih kot mlad teolog opravljal prav v zvezi s tem avtorjem, ki mi je še posebej drag. Poznavanje svetega Bonaventura je nemalo vplivalo na mojo izobrazbo. Z velikim veseljem sem se pred nekaj meseci odpravil na romanje v njegov rojstni kraj Bagnoregio, italijansko mestoce v Laciju, ki spoštljivo ohranja njegov spomin.

Rodil se je verjetno leta 1217, umrl pa 1274; živel je v 13. stoletju, v dobi, ko je krščanska vera globoko prepajala evropsko kulturo in družbo in navdihnila nesmrtna dela na področju književnosti, upodabljaljajočih umetnosti, filozofije in teologije. Med velike krščanske osebnosti, ki so prispevale k oblikovanju te harmonije med vero in kulturo, se umešča tudi Bonaventura, človek akcije in kontemplacije, globoke pobožnosti in razsodnosti pri vodenju.

Ime mu je bilo Janez da Fianza, kakor pripoveduje on sam, je močno zaznamoval njegovo življenje dogodek, ki se je pripetil, ko je bil še deček. Hudo je zbolel in niti njegov oče, ki je bil zdravnik, ni imel več upanja, da ga reši smrti. Njegova mati pa se je tedaj zatekla k priprošnji k svetemu Frančišku Asiškemu, ki je bil malo pred tem razglašen za svetnika. In Janez je ozdravel.

Asiški ubožec mu je postal še bolj domač kakšno leto zatem, ko je bil v Parizu, kamor je šel študirat. Dosegel je diplomu magistra umetnosti, ki bi jo lahko danes primerjali z maturo kake uglednejše gimnazije. Na tej točki si je Janez, tako kot toliko mladih v preteklosti in

tudi še danes, zastavil ključno vprašanje: »Kaj naj naredim s svojim življenjem?« Pričevanje gorečnosti in evangelijske korenitosti manjših bratov, ki so prišli v Pariz leta 1219, je Janeza tako prevzelo, da je potrkal na vrata frančiškanskega samostana v tem mestu in zaprosil, da bi ga sprejeli v veliko družino učencev svetega Frančiška. Veliko let pozneje je pojasnil razloge za svojo odločitev: v svetem Frančišku in v gibanju, ki ga je sprožil, je prepoznaval Kristusovo delovanje. Tako je zapisal v pismu, ki ga je poslal nekemu bratu: »Pred Bogom priznam, da je razlog, zaradi katerega sem bolj kot vse vzljubil življenje blaženega Frančiška, ta, da je podobno začetkom in prvi rasti Cerkve. Cerkev je začela s preprostimi ribiči in se je potem obogatila z zelo slavnimi in modrimi učenjaki; reda blaženega Frančiška ni zasnovala človeška razsodnost, ampak sam Kristus.«

Tako je okrog leta 1243 Janez oblekel frančiškanski habit in si privzel ime Bonaventura. Takoj so ga usmerili v nadaljnji študij in obiskoval je teološko fakulteto pariške univerze, kjer je poslušal sklop zelo zahtevnih predavanj. Dosegel je več nazivov, ki jih je zahtevala akademska kariera, med drugimi »biblični bakalaver« in »bakalaver sentenc«. Tako je Bonaventura temeljito preštudiral Sveto pismo, *Sentence* Petra Lombardskega, temeljni teološki priručnik tistega časa, in najpomembnejše teološke avtorje. V stiku z učitelji in študenti, ki so se stekali v Pariz iz vse Evrope, je dozorel njegov lasten premislek in dragocena duhovna zaznavnost, ki jo je v teku let znal preliti v svoja dela in govore, tako da je postal eden najpomembnejših teologov v zgodovini Cerkve. Pomenljivo je opozoriti na naslov teze, ki jo je obranil, da bi se usposobil za poučevanje teologije, da bi dobil *licentia ubique docendi*, kakor se je takrat reklo. Njegova disertacija je imela naslov *Vprašanja o spoznanju Kristusa*. Ta tema kaže na osrednje mesto, ki ga je Kristus vedno imel v Bonaventurovem življenju in poučevanju. Brez pridržka lahko rečemo, da je vsa njegova misel globoko kristocentrična.

V tistih letih se je v Parizu, mestu, ki je posvojilo Bonaventura, razplamtela silovita polemika proti manjšim bratom svetega Frančiška Asiškega in bratom pridigarjem svetega Dominika Guzmana. Oporekali so jim pravico do poučevanja na univerzi in so dvomili celo v pristnost njihovega posvečenega življenja. Seveda so spremembe, ki so jih vpeljali ubožtveni redovi v razumevanje redovnega življenja in o katerih sem govoril v prejšnjih katehezah, pri-

nesle toliko novosti, da ni uspelo vsem, da bi jih razumeli. Temu so se pridružili, kakor se včasih zgodi tudi pri iskreno vernih ljudeh, razlogi človeške slabosti, kot sta zavist in nevoščljivost. Čeprav je Bonaventura obdajalo nasprotovanje drugih univerzitetnih učiteljev, je že začel poučevati na frančiškanski teološki katedri in je v odgovor tistim, ki so napadali ubožtvene redove, sestavil spis z naslovom *Evangeljska popolnost*. V tem spisu dokazuje, kako ubožtveni

redovi, zlasti manjši bratje, s tem ko živijo po zaobljubah ubožtva, čistosti in pokorščine, sledijo nasvetom samega evangelija. Onkraj teh zgodovinskih okoliščin ostaja Bonaventurovo poučevanje v tem njegovem delu in v njegovem življenju še vedno aktualno. Cerkev je sijajnejša in lepša zaradi zvestobe poklicanosti tistih njenih sinov in tistih njenih hčera, ki ne le spolnjujejo evangelijske zapovedi, ampak so po božji milosti tudi poklicani, da udeležijo nasvete in tako s svojih ubogim, čistim in pokornim življenjskim slogom pričujejo, da je evangelij vir veselja in popolnosti.

Spor se je po-
legel, vsaj za nekaj

časa, in na osebni poseg papeža Aleksandra IV. je bil Bonaventura uradno priznan kot učitelj na pariški univerzi. Vendar pa se je moral odpovedati tej ugledni nalogi, ker ga je še isto leto generalni kapitelj reda izvolil za generalnega ministra.

To službo je opravljal sedemnajst let z modrostjo in predanostjo, obiskoval je province, pisal bratom, včasih posegal tudi s strogostjo, da bi izkoreninil zlorabe. Ko je Bonaventura nastopil to službo, se je red manjših bratov že čudežno razvil: bilo je več kot 30.000 bratov, razsejanih po vsem Zahodu, kot misijonarji pa so bili navzoči tudi v severni Afriki, na Bližnjem vzhodu in celo v Pekingu. To širitev je bilo treba utrditi in ji predvsem – v polni zvestobi Franciškovni karizmi – dati enost v delovanju in duhu. Dejansko je bilo med privrženci asiškega svetnika opaziti različne načine razlaganja njegovega sporočila in obstajalo je resnično tveganje notranjega razkola. Da bi se izognil tej nevarnosti, je generalni kapitelj reda v Narbonni leta 1260 sprejel in potrdil besedilo, ki ga je predložil Bonaventura in v katerem so bila zbrana in poenotena določila, ki so urejala vsakdanje življenje manjših bratov. Bonaventura je kljub temu zaznal, da zakonski predpisi, pa naj jih še tako navdihujeta modrost in zmernost, niso dovolj, da bi zagotovili občestvo duha in srca. Treba je deliti iste ideale in iste motivacije. Zato je Bonaventura želel predstaviti pristno Franciškovno karizmo, njegovo življenje in njegovo poučevanje. Tako je z veliko gorečnostjo zbral dokumente v zvezi z Ubožcem in pozorno poslušal spomine tistih, ki so neposredno poznali Franciška. Iz tega se je rodil zgodovinsko dobro utemeljen življenjepis asiškega svetnika z naslovom *Legenda maior*, ki jo je uredil še v bolj zgoščeni obliki, ki se zato imenuje *Legenda minor*. Latinska beseda »legenda« v nasprotju s sodobnim izrazom ne označuje sadu domišljije, ampak nasprotno pomeni besedilo z avtoritetom, ki ga je treba uradno brati. Dejansko je generalni kapitelj manjših bratov, ki se je zbral leta 1263 v

Pisi, prepoznal v Bonaventurovem življenjepis najzvestejši portret ustanovitelja in ga sprejel za uradni svetnikov življenjepis.

Kakšna je podoba svetega Franciška, ki izhaja iz srca in izpod peresa njegovega vdanega sina in naslednika svetega Bonaventura? Bistvena točka: Francišek je *alter Christus*, človek, ki se je povsem priličil Kristusu. Bonaventura je izročil ta živi ideal vsem, ki hodijo za Franciškom. Ta ideal, ki velja tudi za vsakega kristjana včeraj, danes in vedno, je moj predhodnik, častitljivi Janez Pavel II., nakazal kot program tudi za Cerkev tretjega tisočletja. Ta program – tako je zapisal v pismu *Novo millennio ineunte* (*Ob začetku novega tisočletja*) – se osredinja »v samem Kristusu, ki ga je treba spoznati, ljubiti, posnemati, da bi v njem živeli trinitarično življenje in z njim preoblikovali zgodovino, dokler se ne dopolni v nebeškem Jeruzalemu« (29).

Leta 1273 je prišlo v Bonaventurovem življenju še do ene spremembe. Papež Gregorij X. ga je hotel posvetiti v škofa in imenovati za kardinala. Zaprošil ga je, naj pripravi zelo pomemben cerkveni dogodek, drugi vesoljni koncil v Lyonu, ki je imel za cilj ponovno vzpostavitev občestva med latinsko in grško Cerkvijo. Tej nalogi se je marljivo posvetil, vendar mu ni uspelo videti sklepa tega ekumenskega zasedanja, ker je umrl med samim potekom. Neimenovan papeški zapisnikar je sestavil hvalnico Bonaventuru, ki nam daje sklepni portret tega velikega svetnika in izvrstnega teologa: »Dober in prijazen mož, pobožen in usmiljen, poln kreposti, ljubljen od Boga in od ljudi ... Bog mu je dal tako milost, da je vse, ki so ga videli, oblila ljubezen, ki je srce ni moglo skriti.«

Zberimo dediščino tega svetega cerkvenega učitelja, ki nas opominja na smisel našega življenja s temi besedami: »Na zemlji ... lahko zremo božjo neizmernost s pomočjo razuma in občudovanja; v nebeški domovini pa s pomočjo gledanja, ko bomo podobni Bogu in bomo s pomočjo ekstaze ... vstopili v božje veselje.«

Prevedel br. Miran Špelič OFM

Modrost plemena Moba

Tokrat vam, malo v zabavo, pa tudi kot zanimivost, posredujemo dva pregovora s komentarjem iz misijonskih krajev.

Kačo jemo kos za kosom

Pregovor plemena Moba /severni Togo/:
delati brez naglice.

Kačo v Afriki jedo kot dragoceno hrano, vsaj ko gre za velike kače, daljše od metra (vse do 5 metrov), kot so: pljuvajoča kobra, boa, piton. Komur uspe ubiti takšno kačo, je prišel do velikega zaklada, saj to lahko da več kilogramov dobrega mesa.

Kaj hoče povedati pregovor: Kačo jemo kos za kosom?

1. Najprej gre za praktični vidik: lažje je spraviti v kuharski lonec razrezano kačo kot celo.

2. Kača je skoraj vedno prevelika, da bi jo lahko pojedel en sam človek v enem samem obroku. Zato je v plemenu Moba prišlo do prepovedi: kače ne smeš jesti sam! Vedno mora biti zbranih več ljudi, da jo pojedjo in da vsak dobil svoj delež. Tako premagajo bojazen, da bi se v trebuhu človeka koščki, ki jih je pojedel en sam človek, ponovno sestavili in bi kača v njem oživila ... Vsaj nekateri Moba so tako prepričani.

Ta pregovor uporabljamo, ko razmišljamo o delu. Pomembnega dela ni mogoče opraviti v enem samem hipu, marveč je za njegovo uresničitev potrebna postopnost iz dneva v dan, vztrajnost v dodajanju posameznih delov celote vse do dovršitve. Tudi težave rešujemo drugo za drugo, ne vseh naenkrat.

Če komu umre koza, njegov сосед dobi njeno kožo

Pregovor plemena Moba /severni Togo/: *biti optimističen.*

Člani plemena Moba so ljudje realizma. V vsaki stvari obstaja dobra in lepa stran. Popolne nesreče ni. Ugotavljamo, da nesreča enih pomeni srečo za druge.

Tradicionalno imajo Moba, ki so poljedelci, nekaj malega živinoreje: nekaj kokoši, koz, majhno čredo ovac. Te živali so pri hiši predvsem zato, da lahko z njimi opravljajo potrebne daritve prednikom. Pogosto prihaja do epidemij, ki razredčijo živali. Za družino, kamor bolezen pride, je to nesreča. Za njihove sosede pa to predstavlja srečo: dobili bodo namreč nekaj mesa (zaklanih živali), pa še s kakšno kožo se bodo lahko okitili.

Kozja koža je v preteklosti služila zlasti za obleko. Do prihoda Evropejcev Moba namreč niso kupovali evropskih ali doma izdelanih

oblačil iz bombaža, marveč so na hrbtu nosili kozjo kožo, privezano z vrvico in obešeno čez zadnjico, da so pri poljskem delu za počitek lahko takoj sedli. Kožo so lahko uporabili še za izdelovanje praznične obleke in končno tudi za preprogo, na kateri so ponoči lahko spali, podnevi pa so si na njej v senci odpočili.

V svoji inovativnosti so kozjo kožo uporabljali tudi za ročne torbe in za izdelovanje vseh vrst bobnov.

Iz povedanega vidimo, da je smrt sosedove kože res velika pridobitev za tistega, ki ima pravico do kože.

Moba ta pregovor pogosto uporabljajo, saj po svoji naravi Moba niso pesimisti, črnogledi ljudje. Na življenje gledajo z lepe strani. To jih napolnjuje z veseljem, ki ga ne skrivajo.

V življenju nas vedno doleti kaj hudega, težkega, žalostnega in nesrečnega. Moba (povezani s staro človeško modrostjo) na to odgovarjajo: tudi nesreča je za nekaj dobra.

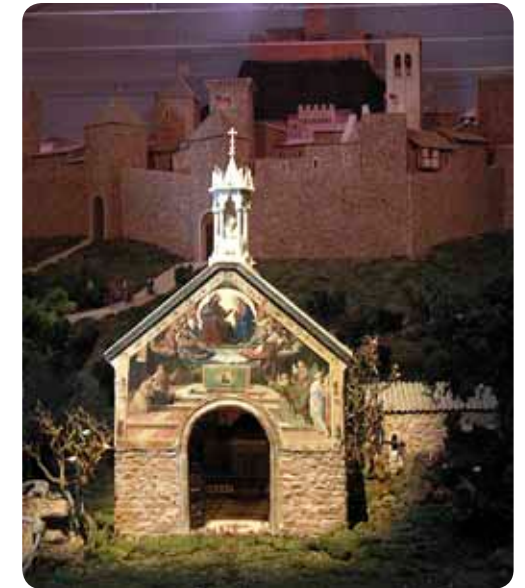
p. Pepi Lebreht

Miniaturni Assisi iz nekdanjih dni

Ko romar stopi na asiške ulice, se mu kljub velikim izložbam zazdi, da se je v tem mestu čas ustavil v srednjem veku, že tam nekje kmalu po Francišku. Še bolj pa boste to lahko doživeli pri obisku srednjeveškega Assisija v miniaturi.

Dobrih 17 let se je Giancarlo Bocconi z vztrajnostjo in potrpežljivostjo trudil in gradil hišico za hišico in cerkev za cerkvico. Če ste se kdaj ustavili v Domus Pacis, ste ga lahko srečali na recepciji, kjer je zaposlen. Lahko si mislite, da v njegovem stanovanju ni bilo praznega prostora ne na omarah, ne pod posteljami niti pod mizo. Povsod so se zlagale male asiške zgradbe. Vse je sezidal iz pravih materialov: nasekal je kamnite blokce iz belega in rožnatega kamna iz kamnologov na Subasiu, od koder še danes vozijo kamne za Assisi – skupaj je preko 200.000 teh kamnitih zidakov; zamesil malto iz apna, strešne opeke in tlakovce – teh je pa okrog 35.000 – pa je iz gline

spekel kar v pečici domačega štedilnika. Še celo okna so iz pravega stekla, pogosto zloženega s svincem. Drevesa so vršički raznega grmičevja, trtini listi so pravi, le posušeni in pobarvani, grozdi pa so iz steklenih perlic.

Lansko leto je s prijateljem Gianlorenzom Granierijem dobil v najem bivšo avtomehanično delavnico, ki sta jo uredila za ustrezno postavitev miniaturnega Assisija. Do nje vas pripelje ulica Via Risorgimento, ki gre pravokotno na baziliko Marije Angelske pod Assisijem, mimo samopostrežne trgovine, dve ali tri minute počasne hoje. Ko vstopite v dvoranico z miniaturnim As-

bratje zbrani okrog umirajočega Frančiška, obe zavetišči za gobavce in tudi svetega Damijana. Nad mestom pa kraljuje utrdba nemškega cesarstva, malo na stran pa je videti še samotičče Carceri. Kar nekaj časa vam bo vzel ogled srednjeveškega mesta.

sisijem, se vam začno ob glasbi odvijati dnevi in noči, skozi mestna vrata lahko vstopite in se sprehodite po mestu in pokukate skozi okenca v asiške kuhinje, se srečate z asiškimi obrtniki v njihovih delavnicah in trgovci v prodajalnah. Pod mestom pa vidite Porciunkulo, kjer so

Še bolj kot paša za oči in zgodovinski pouk pa je – po besedah avtorja oziroma graditelja – Assisi v miniaturi izraz vere, ki kliče k veri tudi obiskovalca. Srečanje z Assisijem 13. stoletja naj bi opazovalcu pomagalo, da se vživi tudi v dušo sv. Frančiška in obnovi njegovo zavze-

tost za plemenite vrline krščanskega življenja.

Vsak od nas lahko sam zgradi majhen Assisi, resda brez kamnov in glin ter figuric, marveč z

gradbenim materialom bratskih vezi in Frančiškove vere. In ta Assisi lahko dela enake čudeže kot tista dva v Umbriji, pravi in miniaturni.

br. Miran Špelič

Pogovarjamo se z našimi duhovnimi asistenti

P. Tomaž Pinter OFM

je duhovni asistent FSR pokrajinskega bratstva mariborske metropolije in krajevnega bratstva Maribor sv. Marija.

Kaj pomeni duhovna asistenca v FSR tebi osebno?

V začetku je bila to služba, v katero sem bil postavljen s prvim dekretom po mašniškem posvečenju. Takrat mi je rojilo po glavi veliko spominov in predsodkov iz najstniških let glede FSR-ja, saj sem se kot član Frančiškove mladine občasno moral udeleževati srečanj FSR-ja. Takrat je bil to zame klub starih žensk, znotraj katerega nisem videl mesta zase. Tako sem gledal tudi na krajevno bratstvo v naši župniji. S festivalov Frančiškovih otrok in nekaterih sestankov sem osebno poznal nekaj bratov in sester. V času redovne vzgoje do slovesnih zaobljub o FSR-ju nisem slišal ničesar razen enega dopoldneva v novicijski šoli.

Zato bi svoje srečanje s službo duhovnega asistenta lahko opisal z besedami: »Gospod pa me je sam pripeljal mednje ...« kot je zapisal sv. Frančišek v Oporoki. »Ko sem bil še v greh, se mi je zdelo zoprno videti gobavce ... in bil sem usmiljen z njimi ... In ko sem se oddaljil od njih, se mi je to, kar se mi je zdelo zoprno, spremenilo v sladkost za dušo in telo.«

Vedno bolj odkrivam, kako globoko bogastvo je imeti brate in sestre v FSR-ju. Zame so dar in srečevanje z njimi šola preprostosti. Ker veliko molijo, vem, da so močno molitveno zaledje mojega dela. Če bi prvi in drugi red spregledal bratstvo tretjega reda, ne bi bil sposoben v polnosti dojeti in živeti Frančiškove karizme.

Si duhovni asistent na krajevni in pokrajinski ravni. Kako ti služba v PS pomaga pri duhovni asistenci tudi v krajevnem bratstvu?

Duhovni asistent je v bratstvu FSR pričevalec Frančiškove duhovnosti in tisti, ki je deležen

živega izkustva življenja bratstva po Frančiškovem vodilu. Kot redovnik pa je tudi globlje ukoreninjen v Cerkev in poklican, da pospešuje občestvo s Cerkvijo. Zaradi te dvojne naloge vsakega duhovnega asistenta kot pričevalca zvestobe frančiškovski duhovnosti in Cerkvi razumem svojo vlogo v bratstvu kot vlogo očeta. Tistega očeta, čigar podobo imajo naši bratje in sestre še močno vpisano v spominu. Očetovske poteze vidim v skrbi in zanimanju za vsakega brata in sestro, v prepoznavanju in spremljanju njegove duhovne poti, v vlogi povezovanja bratstva in predlaganja novih izzivov, v zvestobi izročilu in sposobnosti medsebojne podelitve v bratstvu.

Vedno bolj odkrivam, kako globoko bogastvo je imeti brate in sestre v FSR-ju. Zame so dar in srečevanje z njimi šola preprostosti ... Če bi prvi in drugi red spregledal bratstvo tretjega reda, ne bi bil sposoben v polnosti dojeti in živeti Franciškove karizme.

Zdi se mi, da mi služba na pokrajinski ravni širi obzorje in omogoča večje poznavanje tako bratov in sester kot dobrih praks drugih bratstev in s tem prenašanje vsebin in oblik dela iz enega v drugo bratstvo. Daje mi bolj celosten uvid v FSR. Kar se mi zdi najpomembnejše, pa je to, kar je tudi generalni kapitelj FSR leta 2008 postavil kot eno izmed petih prioritete tega šestletja: gojiti občutek pripadnosti mednarodnemu bratstvu FSR. Vse bolj opažam, da so mnoga bratstva, morda tudi zaradi staranja, v nevarnosti, da bi bila zadovoljna sama s seboj in bi pozabila, da pripadajo velikemu svetovnemu bratstvu, ki ima edinstveno poslanstvo v svetu.

V avgustu praznujemo god sv. Klare. Kako vidiš povezanost vseh treh redov? V čem bi lahko to bratsko povezanost še okrepili, morda kakšna konkretna ideja?

Najprej bi se rad zahvalil vsem bratom in sestram FSR, ker ste pobudniki in nenehno vzpodbujate povezanost bratov prvega reda in sester klaris, kot otrok, ki povezuje očeta in mamo. Mednarodno vodstvo FSR in FRAME rado daje za primer edinosti celotne Franciškove družine (I., II., in III. reda) prav Slovenijo. V drugih državah je navadno tako, da ima vsaka obediencia prvega reda svoj FSR in šele zadnja

leta si prizadevajo za sodelovanje. V Sloveniji pa imamo eno narodno bratstvo, ki ga kolegialno vodijo bratje vseh treh obedienc prvega reda. Najlepše se mi zdi ob razmišljanju o povezanosti Franciškove družine to, da je se tako bratom prvega reda kot bratom in sestram FSR zdi taka povezanost naravna, logična in edina možna. To je tisti notranji temelj, ki jamči večjo verodostojnost pričevanja za Franciškova ideala bratstva in miru. Na zunaj se kaže povezanost v organiziranosti, kolegialnem vodenju in usklajevanju duhovne asistence FSR ter v mnogih skupnih srečanjih. Tudi revija *Brat Francišek* nas povezuje. Dela na tem področju pa nikoli

Vse bolj opažam, da so mnoga bratstva, morda tudi zaradi staranja, v nevarnosti, da bi bila zadovoljna sama s seboj in bi pozabila, da pripadajo velikemu svetovnemu bratstvu, ki ima edinstveno poslanstvo v svetu.

ne zmanjka. Zdi se mi, da se mi sami premalo zavedamo te povezanosti in moči, ki jo imamo s tem. Pohvalil bi prizadevanja narodnega sveta za krepitev povezanosti preko internetne strani. To je povezanost v delovanju navznoter. Veliko bolj dejavni in prepoznavni pa bi lahko bili tudi v slovenski družbi, kjer bi lahko z bolj načrtnim povezovanjem in vključevanjem v iniciative nevladnih organizacij pomembno soustvarjali politiko vrednot v slovenski družbi. Aktualna primera sta recimo družinski zakonik ali povojni zločini.

Pogovor pripravila Mateja in Metod Trajbarič FSR

Darovi za revijo *Brat Francišek*

Od 1. 6. do 31. 7. 2010 ste za *Brata Franciška* prispevali spodaj navedeni znesek.

Zelo smo vam hvaležni za vašo podporo, saj le z njo lahko izdajamo revijo.

Videti je, da je bil zaradi počitniške vročine studenec velikodušnosti malce manj izdaten, in upamo, da ga bo jesenska moča spet okrepila.

KB Sv. Ožbolt	200,00	Milena Golc	30,00
Fanika Cecko	110,00	Ana Stanko	30,00
KB Vitanje	100,00	Marija Stariha	20,00
Minoritski samostan Olimlje	50,00	Minka Kenda	15,00
Minoritski samostan Ptujška gora	30,00	Ljudmila Sirc	10,00

SREČANJE BRATSTEV FSR

Člani pokrajinskega bratstva FSR Ljubljana in krajevnega bratstva Novo mesto smo se zbrali v Pleterjah na bratskem srečanju. Najprej smo si ogledali predstavitveni film o delu, življenju in poklicanosti menihov v tem samostanu.

V prelepi preprosti cerkvi je p. Ambrož Mušič daroval sveto mašo za vse žive in pokojne brate in sestre Franciškovega svetnega reda. Mašnik in p. Martin Gašparič sta nam podelila sveto obhajilo pod obema podobama. Srečanje ob evharističnem kruhu se nas je bogato in živo dotaknilo.

V kapeli, stari več kot 600 let, sta pesem in beseda odmevali s pomočjo glinenih posod, ki so čudoviti prevodniki glasu.

V pridigi nas je p. Ambrož prav posebno nagovoril. Začel je z vprašanjem: »Ali se vam je že kdaj zgodilo, da ste kupili izdelek in je bilo na njem napisano zagotovilo, da so učinki delovanja takoj opazni?« Sodobni človek rad išče takojšnje rezultate. Hitro se prehranjujemo, ni več časa za dostojen obed.

Jezus nam v današnji Božji Besedi daje poseben izziv, podobo kmeta, ki orje. Kaj se skriva v ozadju hlebca kruha, ki ga kupimo? V ozadju ima ta kruh dolgo zgodbo o nastanku.

Jezus začne pri oranju. Kmet orje njivo v zupanju in veri, da bo njegovo delo obrodilo sad. Če ima naše delo sadove, nekemu koristi, človek je na to ponosen.

Kmet ima drugačen način razmišljanja. On se pri oranju ne sme ves čas ozirati

nazaj po njivi. Zaupa, da bo prišel nekdo, ki bo posejal dobro seme, upa na lepo vreme. Kmet ima upanje in velikodušnost.

Jezus nas vzpodbuja, da v tem svetu prevzamemo vlogo orača, kmeta, ki včasih orje tudi ledino. Če se za našim delom nič ne pozna, lahko zapademo v pesimizem, saj presojamo po trenutnih koristih, statistiki, lastnih interesih. Saj se nikjer nič ne pozna.

Jezus od nas pričakuje, da smo velikodušni v pripravljanju zemlje, rahljanju, da v svet prinašamo vzdušje, kjer se razvijajo evangelijske vrednote. V službi, družini, šoli, med prijatelji, sorodniki. Kakšna je moja drža – kakšne vrednote odsevam, ali je čutiti evangelijsko navdušenje, da nas Bog ljubi,

da On vodi našo zgodovino? Obstaja nevarnost, da se zapletamo, utapljamo v svoji preteklosti. Kmet se med oranjem ne ozira nazaj in ne popravlja ves čas s plugom, kar je že preoral. Zato moramo biti usmerjeni naprej. Preteklost, ki je lahko polna zablod, bolečin in greha, je potrebno izročati Božjemu usmiljenju.

Tistemu, ki Boga ljubi, vse pripomore k dobremu. Bog drži v rokah vso mojo osebno zgodovino in zgodovino človeštva. Kadar človek obupuje, Bog že vidi rešitev. Gremo naprej v prizadevanju za rast Božjega kraljestva.

Orač, človek, je obrnjen naprej v trdno točko, ki je Jezus Kristus, njegov križ, Križani in Vstali. Apostol Pavel v pismih Korinčanom ni hotel priti z modrostjo, učenostjo – prišel je predvsem preprost, s podobo Jezusa Kristusa,

križanega in od mrtvih vstalega. Pavel je šibak, nemočen, toda oznanja, da vera ne bo utemeljena na človeških sposobnostih, ampak na Božjem Duhu. To nam je velik vzor, graditi na Jezusu Kristusu, vogelnem kamnu. On je tisti, ki daje bogastvo in spreminja naša življenja.

Ta preprosta cerkev v Pleterjah v nas prebuja hrepenenje po čistosti, ki nam je bila dana pri krstu. Sveti Frančišek pravi, da je vse, kar nam je dano, dar za nas od Boga, moji pa so samo grehi. Pri tem smo svobodni. Ne smemo se ukvarjati preveč sami s seboj, Bog ima za nas načrt: velikodušnost, zaupanje in vera, da vztrajamo kot sodelavci na Božji njivi.

Po sveti maši smo voščili s. Anici, tajnici, za njen rojstni dan. Ogleдали smo si želeli muzej na prostem, ki pa je bil žal že zaprt.

V Novem mestu smo v Lenartovi dvorani imeli agape. Ogleдали smo si samostanski vrt, uživali v miru kraja ob Krki, ogledali še samostansko knjižnico, pevski kor, samostanski kor, kjer bratje frančiškani molijo, in na koncu še samostansko jedilnico.

Zahvalili smo se za obisk. Gostje pa so se zahvalili za vse dobro, kar so doživeli in prejeli v tem popoldnevu.

Vtisi s srečanja:

s. Anica Švab FSR

Srečanje v Pleterjah, v tišini samostanskega prostora je nepozabno. Pri darovanju svete maše smo imeli v mislih vse Frančiškove brate in sestre, žive in pokojne. »Bog mi je dal brate« –

sveti Frančišek je že takrat vedel, kakšna milost in blagoslov je to za vsakega človeka. Skupnost bratov in sester ima v povezanosti med seboj vse talente za življenje po Božji volji.

s. Anica Mrzлак FSR

V Pleterjah mi je bilo zelo lepo. Hvaležna sem p. Ambrožu, ki je to srečanje pripravil in ga obogatil s tako lepo daritvijo svete maše, pri kateri smo vsi sodelovali in jo globoko doživeli.

Zakonca Franc in Marija-Sonja

Na srečanje sva bila povabljeni. Z veseljem sva povabilo sprejela, ker je možev krstni zavetnik sv. Frančišek Asiški in razmišlja, da bi se vključila v tretji red. Sv. mašo sva globoko doživela in pri njej sodelovala. Hvala za lepo, bogato srečanje.

s. Ana Retelj FSR

Napovednik dogodkov

SEPTEMBER 2010

- 3. – 5. 9. 2010 Piran – duhovni kapitelj FO in FRAMA
- 10. – 12. 9. 2010 Kančevci – Duhovne vaje za FSR
- 17. – 23. 9. 2010 Kančevci – Osebno vodene duhovne vaje (dr. Marija Sraka in p. Jože Roblek)
- 18. 9. 2010 Stična – srečanje mladine
- 18. 9. 2010 Narodno srečanje odgovornih za vzgojo FSR
- 18. – 22. 9. 2010 Romanje v Assisi za odrasle skavte
- 25. 9. 2010 Srečanje podpredsednikov, tajnikov in blagajnikov PB FSR Maribor
- 26. 9. – 1. 10. 2010 Kančevci – Osebno spremljane duhovne vaje v duhu sv. Frančiška

OKTOBER 2010

- 1. – 3. 10. 2010 Kančevci – Seminar ozdravitve in osvoboditve (p. Zvijezdan Linić)
- 3. 10. 2010 Piran – slovesne zaobljube br. Franca Svetličiča
- 8. – 10. 10. 2010 Kančevci – Kako se pogovarjati in kako se razumeti brez besed (Lidija in Jože Kociper), Duhovne vaje za FSR
- 9. 10. 2010 Celje – Frančiškovo dan
- 16. 10. 2010 Ptuj – dan Frančiškove duhovnosti za vse brate in sestre v samostanu sv. Petra in Pavla
- 16. – 23. 10. 2010 Kančevci – Teden zdravilnegaposta (Ruth Müller-Wick, br. Miha Sekolovnik)

NOVEMBER 2010

- 5. – 7. 11. 2010 Kančevci – Duhovne vaje za FSR

Srečanje mladine

Duhovno-poletni tabor Frančiških otrok iz Vipavskega Križa

25. 6.–27. 6. 2010

Popoldne 25. 6. 2010 smo se najprej zbrali animatorji. Ker je bila tema tabora povezana z Indijanci, smo si najprej naredili indijanske obleke in perjance. Vsak si je izbral

tudi indijansko ime. Dve uri kasneje so že začeli prihajati prvi otroci. Le ena deklica je prišla kmalu za animatorji, ker je bila zelo neučakana. Ko so prišli vsi otroci, smo jim animatorji pripravili »indijanski sprejem«. Ker smo govorili po »indijansko«, so morali otroci poiskati in pojesti čarobne piškotke, da bi nas lahko razumeli. Na začetku smo imeli tudi prevajalca. Da bi bili vsi v indijanskem slogu, so si tudi otroci izdelali indijansko opravo. Sledila je večerja in priprava na spanje.

Naslednje jutro budnica ni bila potrebna, saj sta to delo prevzeli dve deklici. Sledila je jutranja telovadba in zajtrk, po zajtrku pa postavitve tipija. Tipi smo postavili na samostanskem vrtu. Med postavljanjem so se nekateri igrali z otroki, drugi pa so ga pomagali postaviti. Potem smo odšli do župnišča, kjer smo imeli razne delavnice. V eni smo izdelovali sekire, v drugi »dežne palice« in v tretji lovilce sanj. Po delavnicah je sledilo odlično kosilo in kateheza, ki sta jo vodila br. Vladimir in Daniel. Daniel nam je povedal nekaj zanimivosti iz življenja Indijancev, pa tudi nekaj njihovih besed. Nato smo se odpravili v gozd, kjer smo nabrali suho trsje za ogenj, nad katerim smo kasneje pekli tvist. Po večerji je sledil še zabavni večer z naslovom: Indijanci imajo talent. Razdelili smo se v tri skupine. Vsaka skupina je morala pripraviti skeč. Imeli smo tudi povezovalca Matija in Klemna ter strokovno žirijo, ki so jo sestavljale Barbara, Andreja in Špela. Po veliki količini smeha smo se odpravili v tipi in hitro zaspali.

V nedeljo zjutraj je sledila čistilna akcija v župnišču in kasneje priprave na mašo. Opoldne so se nam pridružili še starši in najstniki v samostanski cerkvi pri sveti maši, ki jo je vodil br. Vladimir. Po maši je na samostanskem dvorišču sledil piknik za vse Frančiškove otroke ter njihove starše, brate, sestre, none in nonote ... Piknik smo si razvedrili še z vodnimi igrami. Po pikniku smo še skupaj pospravili in odšli vsak na svojo stran.

Barbara Batagelj in Karin Črnigoj; FRAMA

Frančiškov tabor že 20 let združuje in razveseljuje

Začelo se je pred dvajsetimi leti iz skupnice Frančiških otrok in mladine, ki so tudi teden poletnih počitnic želeli preživeti skupaj. Zato so se s pobudnikoma, bratom Marjanom Čukom OFM, in sestro Matejo Kraševac MSF, odpravili v Logarsko dolino ter skupaj preživeli teden v naravi ob igri, petju, druženju, zabavi ter spoznavanju svetega Frančiška in svete Klare. Iz tega tedna je do danes zrasel Frančiškov tabor, ki pokriva sedem terminov: tri najstniške, dva otroška, družinskega ter nagradni termin za animatorje. Vendar se tudi v teh dvajsetih letih ni veliko spremenilo. Tabor še vedno poteka v naravi, in sicer se pri tem seli iz kraja v kraj, gonilo tabora pa še naprej ostaja Frančiškova in Klarina

karizma. Letos se je ob obletnici vrnil tja, kjer se je vse skupaj začelo, torej v Logarsko dolino.

Kako je pravzaprav videti Frančiškov tabor? Vsak Frančiškov tabor ima določeno temo, k čemu obvezno spada tudi himna. Letošnji Frančiškov tabor zaključuje trilogijo Frančiških

redov, in sicer s tretjim, svetnim redom, kar nam pove tudi naslov *Sveti v svetu*. Tabor se začne v nedeljo, ko se najstniki, starši, animatorji, voditelji ter vse drugo tehnično osebje zberejo pri uvodni sveti maši, pri kateri prosijo za blagoslov tabora. Temu sledi slovo od staršev, razdelitev v šotore in tabor se končno lahko prav začne. Letošnje leto je bil program zastavljen tako, da smo vsak dan spoznali določeno tematiko, povezano s tretjim redom. Tako smo v letošnjem tabornem tednu spoznali sv. Elizabeto Ogrsko in sv. Ludvika IX., zavetnika tretjega reda, se ukvarjali z odnosi v družini in celo izdelali svojo »jumbo« mammo in očeta, po zgledu sv. Brigite Švedske postali romarji (odpravili smo se do slapa Rinke), se srečali z različnimi poklici, ki jih lahko opravljamo kot tretjeredniki, ter se naučili, kako skrbeti za bolnike. Zadnji dan smo rešili še kviz in s tem ugotovili, kakšni svetniki lahko postanemo. Frančiškov tabor vsako leto popestrijo tudi živali in tako so bili letos z nami pujsek Hektor ter mucka Cmoki in Bleki. Ne smemo pa pozabiti tudi na zabavne večere, ki so letos pokrivali vse od pripovedovanja srednjeveških zgodb do sestavljanja lastnih

plesnih koreografij in tradicionalne improlige. Nekaj posebnega so tudi večeri, ki se obvezno zaključijo s tabornim ognjem ter zahvalno pesmijo-molitvijo za preživeti dan.

Frančiškov tabor povezuje otroke, najstnike in animatorje vseh starosti in z različnih koncev Slovenije, ki se v vseh teh tednih med seboj dobro spoznajo in stike ohranjajo tudi po zaključku tabora. Verjetno si večina izmed njih počitnic brez Frančiškovega tabora sploh več ne predstavlja. In da zaključimo preprosto, v duhu Frančiška: VSE NAJBOLJŠE, FRANČIŠKOV TABOR.

Martin Ivanjko, Peter Nanut, Mirjam Orel, Petra Saje, Tina Slapnik, Neža Štrancar, Neža Tomažič in Zdenka Pišek

Fotoanketa: Kaj ti pomeni Frančiškov tabor?

Sestra Tatjana, MSF, voditeljica tabora:

»Frančiškov tabor mi pomeni zelo veliko. Pri tem čutim, da izpolnjujem Božjo voljo. Pomeni mi tudi druženje

z mladimi in poslušanje Božje besede. Na tem taboru (E termin) sem po službeni dolžnosti in mi je ta služba v veliko veselje.«

Brat Janez, OFM, voditelj tabora:

»Frančiškov tabor je zame velika priložnost, da udeležencem pokažem svoj vidik svetega Frančiška in življenja po njem. Tabor pripomore tudi k temu, da mladi dobijo zgled, kako lahko oni živijo po svetem Frančišku. Na ta tabor prihajam že več let po službeni dolžnosti in me ta služba res veseli.«

Teja, glasbena voditeljica:

»Frančiškov tabor je zame nekakšen pobeg iz realnosti. Hkrati mi predstavlja tudi sprostitve med počitnicami ter predvsem zabavo in nove izkušnje. Zelo uživam v druženju z mladimi in ob igranju kitare.«

Peter, animator:

»Frančiškov tabor zame pomeni dva tedna, v katerih lahko naredim nekaj za druge. Predvsem mi je všeč druženje z mladimi in otroki, hkrati pa s tem pridobim tudi nove izkušnje.«

Zdenka, animatorka:

»Frančiškov tabor zame predstavlja kvalitetno druženje z najstniki in drugimi animatorji v naravi in ob zanimivi temi. Zelo mi je blizu Frančiškova karizma, rada pa se vračam tudi zaradi dobre družbe in ker je na taboru vedno zanimivo.«

Klara, kuharica:

»Frančiškov tabor je zame napolnitev z veseljem in pozitivno energijo, ki jo prinašajo otroci. Rada se vračam prav zaradi tega veselja, ki ga lahko dam drugim in ki ga od drugih tudi dobim.«

Neža, udeleženka:

»Frančiškov tabor zame pomeni druženje, spoznavanje svetnikov, petje in še mnogo drugega. Tukaj mi je zelo všeč, rada spoznavam nove prijatelje ter živim v duhu svetega Frančiška.«

Peter, udeleženec:

»Frančiškov tabor mi pomeni neko novo izkušnjo ter spoznavanje novih krajev in ljudi. Predvsem sta mi všeč igra in druženje, hkrati pa je to tudi oddih od doma.«

Mirjam, udeleženka:

»Frančiškov tabor mi pomeni zabavo, spoznavanje svetnikov ter druženje in spoznavanje novih prijateljev. Rada se vračam, saj se na taboru zmeraj nekaj naučim.«

Martin, udeleženec:

»Frančiškov tabor je zame kraj, kjer se družim s prijatelji, se zabavam, prepevam ter spoznavam nove ljudi, stvari, svetnike. Rad se vračam, saj mi je tukaj zelo všeč družba, imamo dobre animatorje, zelo dobra pa je tudi hrana.«

Nagradni okvir

V srednji del lika navpično vpišite pet besed s po petimi črkami, ki jih zahtevajo opisi. Če posamezne črke nato prenesete v okvir na robu lika, boste dobili rešitev, ki je sestavljena iz dveh besed.

1. začetnik modernega čebelarstva na Slovenskem, rojen v Breznici na Gorenjskem (Anton, 1734 do 1773),
2. gibanje, premikanje zraka zaradi razlik v zračnem pritisku in temperaturi,
3. pokončen položaj telesa, ki se s kakim delom, npr. z glavo, opira ob podlago,
4. pripadnik iz Indije priseljenega ljudstva, navadno brez stalnega bivališča,
5. dudam podoben narodni glasbeni inštrument na Hrvaškem.

Sestavila ga. **Frančiška Pavlič**

1	2	3	4	5	6	7					
•	8	1	14	2	13	3	6	4	21	5	8
22	1	20		T	7	22		9			
21		N	16	3		G	18		•		
20	19	15	12	11	2	10					
19	5	4	9	10	17	11					
18	17	16	15	14	13	12					

Pravilna rešitev nagradne igre v prejšnji številki se glasi:

« **Kristus, Veliki duhovnik** »

Na uredništvo smo dobili 16 odgovorov in vsi so bili pravilni.

Izžrebali smo naslednje nagrajence:

1. nagrada: **Sonja Zver**, 1000 Ljubljana
2. nagrada: **Ljudmila Korošec**, 1000 Ljubljana
3. nagrada: **Jana Vovnik**, 4290 Tržič

Čestitamo!

Rešitve pošljite na uredništvo *Brata Frančka* do 5. oktobra 2010. Tokratne nagrade so:

1. nagrada: Sveti v svetu (Serafinski svetniki III);
2. nagrada: DVD Duhovni poklic;
3. nagrada: 3 kompleti razglednic Sončna pesem.

Ekološke bombe št. 3

Elektronska bomba

Če se vam je v zadnjem času pokvaril kakšen aparat, in ste morda celo razmišljali o tem, da bi ga dali popraviti, ste skoraj gotovo naleteli na besede: „Se ne splača“. In se stališča denarja res ne: nov predmet je pogosto precej cenejši od zgolj rezervnih delov, ki bi jih potrebovali za popravilo, pa verjetno nihče ne želi delati zastonj, kajne?

Na področju elektronike je najbolj izrazito prevladal ekonomski zakon ponudbe in povpraševanja nad zakonom materialne vrednosti stvari. Zato prihaja na njem do mnogih paradoksov. Recimo, črnilo za računalniški tiskalnik je pogosto le malenkost cenejše od celotnega novega tiskalnika. V globalni konkurenci so proizvajalci prisiljeni spuščati cene preko vsake razumne meje, kar v glavnem dosežejo z nižanjem kakovosti izdelkov (kje so časi, ko je pralni stroj „živel“ 30 let?), izkoriščanjem delovne sile v „nerazvitih“ krajih (Kitajska, Tajvan, Malezija ...) in izogibanjem okoljskim predpisom. Posledice tega lahko vidimo ob vsakem kosovnem odpadu, ko redno takoj skoraj vsak kos elektronike raztreščijo in iz njega poberejo tisto, kar je vredno. Nabrano sežgejo in tako dobijo barvne kovine, predvsem baker. Kaj nastaja pri takšnem sežiganju in kakšni strupi se sproščajo v zrak sploh ne smemo pomisliti. Če pa elektronskih komponent ne bi zažgali, ampak bi jih pazljivo

odstranili, bi vrednost precej preseгла tisto nove celotne naprave. Čudna matematika, mar ne: strošek delov plus strošek dela kar nekajkrat presega ceno na prodajnih policah (pri tem nismo niti omenili sredstev, ki so potrebna za razvoj in načrtovanje). Posledica vsega tega je predvsem to, da gredo v smeti mnogi popolnoma funkcionalni aparati z zgolj kakšno manjšo

„kozmetično“ napako ali pa takšno, ki jo je čisto enostavno odpraviti. Morda bomo kdaj v prihodnosti avtomobil peljali na odpad, če mu bo „crknila“ luč ... Globalni zakon „splacati se“ ljudi spodbuja, naj kupujejo vedno nove in bolj izpopolnjene aparate, pa čeprav v bistvenem niso nič drugačni. Pogosto se v to vključi tudi okoljski argument v smislu: novi aparat bo manj onesnaževal. A ker smo že lastniki enega aparata, je treba v izračun okoljske obremenitve nujno všteti tudi ekološko odstranitev tega starejšega. Ali se še izide?

Kaj nam torej preostane? Dejansko verjetno ni prav veliko navdušencev, ki bodo dali stroj popravljat dragemu serviserju (ki je tako drag ravno zato, ker nima dela ...) in plačali znatno več kot za novega, sijočega in s petnajstimi barvnimi lučkami več. Sam v tej dilemi kot tehnični ljubitelj nimam prav posebnih težav – poskušam popraviti, če pa ne uspe, pa se lahko še vedno kupi novo.

br. Jernej

Kot preudarne mladenke

Cerkev je bila vedno nosilka vrednot, ki so pospeševale življenje, vredno človeka, in to ne samo na človeški ravni, ampak na ravni, ki jo je posvetil Bog. Vedno je stopala naprej v prizadevanju, da bi sledila evangeliju in klicem življenja, ki jih je začrtal naš Brat in Gospod Jezus Kristus. Božje kraljestvo, cilj in navdih za toliko bogatih duhovnosti, je bilo prepleteno z njenim delovanjem in prizadevanjem.

Cerkev si je tako vedno prizadevala za pravičnost, ki zagotavlja vsakemu pravi delež in srečo, za mir, ki preveva vsakodnevna prizadevanja in odnose, in za spoštovanje neokrnjenosti stvarstva, ki spoštuje vsako stvar kot Božje delo in Božji

dar. To je bilo prisotno že v času pisanja Svetega pisma, se nadaljevalo prek cerkvenih očetov in se prav posebno izrazilo v našem blagem očetu svetem Frančišku Asiškem. V duhu tedanjega časa je prepoznaval vse te poteze Stvarnikovega čopiča in Božji pečat v vsem, kar ga je obdajalo. Slavljenje in veselje v Bogu mu je razodevalo tako srečo in sladkost, da je v vsaki prvini življenja in v vsakem človeku videl brata ali sestro.

Gorel je za pravičnost ter nastopal miroljubno in ponižno pred svetom, enako pa je zapovedoval tudi bratom, kajti v tem je videl posebno poklicanost in ponižno sledenje stopinjam našega Gospoda Jezusa Kristusa.

Vendar pa moramo priznati, da Cerkev s svojo duhovnostjo pred drugim vatikanskim koncilom ni kazala večje odprtosti za prizadevanja za zunanji svet, ampak se je odpirala bolj notranjemu.

Materialni svet je motrila ponekod z prezirom, večkrat pa z previdnim sumničenjem, saj je odrešenje pričakovala za naslednje življenje, ki pa ne bo zemeljsko. Tako je krščanska praksa pomenila predvsem obhajanje zakramentov, liturgije in drugih oblik duhovnosti, npr. posta. Tudi pomoč bližnjemu je bila bolj krajevne narave in tako se večina kristjanov ni opazno zavzemala za vprašanja socialne pravičnosti, miru in skrbi za stvarstvo.

Koncil pa je začutil ta pomanjkljivost, jo poudaril in določil posebno Komisijo za pravičnost in mir, ki se bo zavzemala za pospeševanje teh Božjih vrednot. Po vsem svetu so nastale škofijske in redovne komisije, ki delujejo v ta namen in jih vodi duhovnost, ki jo je izrazil papež Pavel VI. v nagovoru 20. aprila 1967. Dejal je, da je ta komisija kot petelin na zvoniku vsake cerkve, da simbolizira čuječnost vsega krščanstva in odpira oči Cerkvi, da ta ohranja svoje srce čuteče in svoje roke pripravljene za uresničitev del ljubezni, za katera je poklicana na svet.

Tako nas pozivajo k odprtosti ne le oči, temveč tudi ušes, da bomo resnično prisotni v tem svetu. Poklicani smo, da smo pozorni na to, kar se dogaja okoli nas, da slišimo klice sveta, v katerem živimo, in da vidimo življe-

nje z Božjimi očmi. Potrebno je spremljati delovanje Duha v svetu in poslušati klice, ki jih prejemo iz sveta, da bomo lahko sodelovali z Duhom.

Pozvani smo, da smo kakor Bog, ki je čuječe prisoten v vsem življenju in stvarstvu. Bog se nam je razodel in nosi vse po učlovečeni Besedi, svojemu Sinu (Heb 1,1-4) Najti ga moramo v rojstvu in jaslih (Gal 4,4; Rim 1,3; Lk 2,6-7), v kruhu, ki ga deli, ter na križu (Jn 6; Lk 22,14.20; Jn 13). Pozvani smo, da se zavedamo tistih, med katerimi je hodil Jezus: obrobni in tistih, za katere sistem noče, da bi preživel. To je tista kenosis Jezusa, tista izpraznjenost sebe, ki jo omenja Pavel v Pismu Filipljanom. To je ta majhnost frančiškovstva in v tem gledamo svet, ga presojamo in v njem delujemo.

Gledanje in spoznavanje resničnosti in trpljenja ubogih ni nekaj, kar bi lahko delali v zaprti pisarni. Da se nas védenje o krivicah in trpljenju dotakne in nas spodbudi k delovanju, mora doseči globine našega srca in v nas zbuditi sočutje. Vemo in čutimo le to, kar prenašamo, kar je trpljenje, ki ga nosimo skupaj. Da pa ohranimo to čutenje, moramo ostajati v stiku s trpečimi in njihovimi problemi. Naš družbeni položaj, bivališče in način življenja lahko izredno vplivajo na to, kako gledamo na resničnost, in Jezus nam lahko očita, kot je svojim učencem: »Kaj še vedno ne razumete in ne vidite? Ali imate srce zakrknjeno? Oči imate, pa ne vidite, ušesa imate, pa ne slišite« (Mr 8,17b-18). Tako smo poklicani vsak v svojem poklicu, da posku-

šamo ohraniti to jasnost in čuteče srce tudi s svojim položajem med trpečimi.

Poleg odprtih oči in čutečega srca pa so potrebne tudi roke, ki bodo uresničevale dela ljubezni. Ljubezen do bližnjega je znamenje Božje prisotnosti in tudi sveti Janez je v Prvem pismu poudaril, da je taka ljubezen znamenje ljubezni Boga samega. Ta ljubezen, razumljena kot nekakšen odnos bratstva in solidarnosti med ljudmi teži, da drugega in druge naredi večje, da bodo imeli življenje polneje in bolj v izobilju. Pojavlja se v različnih oblikah. Prva se izraža v bližnjih medosebnih odnosih, pri katerih ima drugi vedno obraz: v družini, med prijatelji, sosedi, v skupnosti in med revnimi (kjer gre za socialno pomoč). Druga oblika se izraža v družbenih in političnih strukturah. To je dejavno prizadevanje v bratstvu za svet, ki bi bil pravičnejši in bolj bratski, in posvečanje pozornosti izboljšanju stanja najrevnejših. Za to obliko si prizadevajo tudi komisije za pravičnost in mir.

Duhovnost teh združenj je torej precej podobna duhovnosti vsakega kristjana. Kajti kristjan je tisti, ki je čuječ in je kot pametna devica s seboj vzel olje, vendar pa hkrati ne obrača hrbta resničnostim današnjega sveta, saj iz tega sveta ni izvzet, ampak živi sredi njega in tu deluje po svojih zmožnostih in darovih. In ne pozabimo: kjer je trpljenje, je vedno tudi Ljubezen, kajti obljubil nam je: »Ne bom vas zapustil sirot, prišel bom k vam« (Jn 14,18). Ohranimo torej svoje oči budne, srca odprta in čuteča ter svoje roke pripravljene, da bomo priskočili Jezusu na pomoč.

Povzel po Guidelines for the animation of JPIC, br. Melchior Grošelj

Pravičnost in mir

V UPRAVNIH PROSTORIH

Čeprav so multinacionalke po mnenju mnogih sicer širokosrčnih in naprednih ljudi močno škodljive, pogosto preskrbijo temelj za človekove pravice, in sicer v obliki služb. Navsezadnje je težko imeti čas za svobodo govora, vere in združevanja, če nekdo strada.

Naslov nad nedavnim člankom v New York Timesu dobro povzema temo: »Ni služb, ni miru: palestinska revščina ogroža stabilnost Bližnjega vzhoda«. To dejstvo je potolažilo Terencea J. G., podpredsednika za korporacijsko vodenje v ogromnem farmacevtskem podjetju s 40.000 zaposlenimi, ki deluje v 40 državah in ima 10 milijard dolarjev letnih prihodkov. Med glavne Terenceove odgovornosti spada ohranjanje njihovega kodeksa upravljanja in ravnanja z velikimi delničarji glede vprašanj družbene odgovornosti.

Med odkritosrčnim pogovorom o človekovih pravicah, skupni odgovornosti in osebni veri je Terence omenil več primerov, v katerih je gospodarska učinkovitost pomenila tudi pravično obravnavanje ljudi.

»Posle imamo v Južni Afriki, in to že dolgo. Ko je bil na oblasti apartheid, so verske skupine želele, da bi se umaknili. Opozoril sem jih, da delujemo po našem kodeksu upravljanja, ki zahteva enake priložnosti za sprejem v službo in za napredovanje.

V Južni Afriki smo od petdesetih let dvajsetega stoletja. Nekateri uslužbenci so z nami že trideset let. Nočemo jih zapustiti in kot farmacevtsko podjetje čutimo, da ljudem, črnim ali belim, nudimo življenjsko pomembne

usluge, ko jih preskrbimo osnovna zdravila.« Po koncu apartheida je delegacija investorjev iz Medverskega centra za skupno odgovornost prosila, naj prevzamejo Kodeks upravljanja za podjetja, ki delujejo v Južni Afriki; napisal ga je katoliški škof in drugi cerkveni voditelji iz Južnoafriškega sveta Cerkev. Terence je skupini, v kateri sta bila pater Joseph La Mar in uršulinka Barbara Glendon, povedal, da je etični kodeks njegovega podjetja podoben in se sklada tudi z njegovimi osebnimi nazori. Po dolgih pogovorih je neko podjetje dalo izjavo o zadevi, ki jo je Terence peljal skozi vse potrebne kanale: »Nismo bili samo zadovoljni s sporazumom, ki je bil sad odprtega in odkritega dialoga,« pravi, »ampak tudi veseli, ko je šest drugih podjetij po našem nasvetu sprejelo ta kodeks za svoje poslovanje v tej državi.« Ob drugi priliki si Terence priključuje v spomin prizor na Haitiju, kamor je potoval, da bi podaril izdelke svojega podjetja. »Kar sem videl tako s področja človekovih pravic kot iz poslovne perspektive, mi je vzelo pogum. Ob tem kratkem obisku je bil Haiti videti kot država, ki je praktično bankrotirala. Ljudem bi bilo potrebno poskrbeti neko vrsto preživetja, da bi človekove pravice sploh dobile kakšen pomen.« Čeprav dobra dela pomagajo podjetju, da uspeva, Terenceu tudi vera usmerja njegovo delo. »Kot katoličan sem del človeštva in sem odgovoren za sočloveka. Kar koli lahko storim, da bi pomagal sočloveku, tudi moram storiti.« Zrasel je v mestu New York, v družini, »ki se je vedno odpirala drugim ljudem.« To je vključevalo

nastanitev osirotelih sorodnikov in drugih v potrebi. Obiskoval je Manhattan College in pravno fakulteto na Harvardu. Danes je dejaven v svoji župniji in kot malteški vitez. Njegova žena Barbara je malteška dama ter opazovalka in višja zastopnica pri Združenih narodih za Svetovno združenje katoliških ženskih organizacij. Prav tako redno dela kot prostovoljec v bolnišnici Kardinal Cooke v New Yorku, ki jo podpirajo malteški vitezi, in neguje ljudi z aidsom. Preko vitezov vsako leto peljeta bolnike na romanje v Lurd. »Del poslanstva malteških vitezov je pomagati bolnim in revnim,« pojasni. Korporacijski kodeks podjetja je bil prvič sestavljen pred petnajstimi do dvajsetimi leti, pravi Terence, ki je v podjetju že tri desetletja. Po letu 1950 so delovali povsod po svetu, v državah, ki so bile zelo različne po kulturi in zakonih. Bili so mnenja, da morajo poskusiti sestaviti temeljna pravila, po katerih bi morali delovati njihovi uslužbenci. »Kodeks je bil večkrat posodobljen, toda temeljna silnica je ostala ista: delovali bomo v skladu z zakoni države, in to na etičen način; skrbeli bomo za zaposlene, za skupnosti, v katerih delujemo, in za delničarje.« Za zadnje ne daje nobenih opravičil. »Mi smo podjetje in v poslu smo zato, da delamo denar za naše delničarje.« Včasih ima spoštovanje etike svojo ceno. Ker so odklonili plačevanje podkupnin, ki je v navadi v mnogih državah, kjer »dajanje daril« velja bolj za lepo vedenje kot za korupcijo, so izgubili nekaj poslov. Zlasti med hladno vojno je podjetje odklonilo delovanje na Kitajskem in v nekaterih komunističnih državah, ker bi moralo kršiti svojo etiko, kar zadeva zaposlovanje in napredovanje na osnovi poštenja in zasluženja. Terence je prepričan, da podjetje tako pospešuje mednarodne človekove pravice, ko preskrbi službe in zdravila po etični poti. Prepričan je, da je najvišja uprava »zelo predana« kodeksu vedenja. »Vidijo rezultate. Zelo dobro nam gre. Imamo odlično prodajo in dobičke ter dobre odnose

v državah, v katerih delujemo.« Posebno je ponosen na vlogo, ki jo je podjetje igralo kot vzor za druga podjetja v Južni Afriki. Kodeks vedenja Južnoafriškega sveta Cerkev pospešuje človekove pravice v državi, ki je v demokraciji nova in še vedno okreva od desetletij sovražstva,

rasizma in notranjega zatiranja. Za ohranjanje svoje vere Terence sledi dnevni molitveni praksi. Ko se oblači, zmoli nekaj osebnih molitev. Ko stopi z vlaka na Centralni postaji, gre proti sedežu podjetja in spet moli, ko gre mimo Svete Neže, delavniške cerkve za generacije poslovnežev in za župnijo, v kateri je Fulton J. Sheen nekoč pridigal. »To je moj preizkusni kamen,« pravi o tem mejniku mestnega središča. Ponovno moli zvečer in skupaj s svojo ženo pogosto zmoli rožni venec. »Spoznal sem, da je avto dober prostor za to.« Vendar izzivov svoje vere ne omejuje na zasebne pobožnosti. Pravi, da svojo vero živi tudi skozi svoje delo. »Zelo sem zadovoljen, da je to, kar verujem, v veliki meri tudi temelj tega, v kar verjamejo ljudje v podjetju.« Ko govori o zadnjem primeru zavezanosti njegovega podjetja etičnemu delovanju, pripoveduje: »V zgodnjih sedemdesetih letih smo kupili podjetje za srčne zaklopke. Proizvajalo je zaklopko, ki je bila zasnovana, da bi premagala težavo s strjevanjem krvi. Vendar se je nekaj zaklopok, potem ko so bile vstavljene, pokvarilo in ubilo več prejemnikov. Bil sem na sestanku na odboru direktorjev. Šlo je za naš prvi izdelek, ki je dejansko ubil ljudi. Naši pravniki so pred odborom vztrajali, da imamo zakonsko varstvo. Vendar je odbor dejal: Ne, če je naša zaklopka povzročila te smrti, moramo družinam dati odškodnino.«

Prevedel br. Stane Zore OFM

Tomaž Čelanski

Življenje svetega Frančiška (29)

DRUGI DEL

4. poglavje

O gorečnosti blaženega Frančiška in njegovi očesni boleznii

97. Prav v tistih pretakanjih časa so začele njegovo telo nadlegovati razne bolezni, hujše od tistih, ki jih je bil prej vaju. Pogosto je namreč bolehal kakor človek, ki močno kroti svoje telo, in si je telo usužnjil v mnogih minulih letih. Kajti celih osemnajst let, kolikor se jih je tedaj dopolnilo, ni njegovo meso skoraj nikoli imelo pokoja, ko je hodil po raznih daljnih pokrajinah, da bi ta dejavni duh, ta predani duh, ta goreči duh, ki je prebival v njem, povsod sejal semena božje besede. Vso zemljo je polnil s Kristusovim

evangelijem, tako da je pogosto v enem dnevu obhodil štiri ali pet trgov ali celo mest, vsakemu oznanil blagovest božjega kraljestva in vzgajal poslušalce nič manj z zgledom kot z besedo; vse njegovo telo je postalo govorica. Tolikšna sloga je bila med njegovim mesom in duhom, tolikšna poslušnost, da v njegovem trudu po pridobivanju svetosti ne samo da se meso nikakor ni upiralo, ampak se je celo trudilo, da bi prehitelo duha, kakor je zapisano: *Po tebi žéja moja dušo, moje telo z vseh strani po tebi.* Vztrajno podrejanje je naredilo telo voljno in ob vsakodnevnem sklanjanju je osvojilo mesto velike kreposti, saj se navada pogosto spremeni v naravo.

98. Ker pa je po naravnih zakonih in meri človeške ujetosti nujno, da zunanji človek iz dneva v dan razpada, čeprav se notranji obnavlja, je začelo tisto dragoceno posodico, v kateri je bil skrit nebeški zaklad, z vseh strani pretresati in so jo začele zapuščati vse moči. Ko bo človek dopolnil življenje, tedaj bo šele začel; in ko bo

končal, tedaj bo zares delal; kajti v slabotnem mesu je duh postal še bolj pripraven. Tako je ljubil odrešenje duš in ga je žejalo po dobičku bližnjega, da je, ker ni mogel sam hoditi, na oslu obhodil dežele.

Bratje so ga pogosto opominjali in mu z vztrajnimi prošnjami svetovali, da bi moral bolešno in zelo oslabelelo telo nekako okrepiti s pomočjo zdravnikov. On, ki je želel samo biti razvezan in biti s Kristusom, pa je s svojim plemenitim duhom, uperjenim v nebo, to povsem zavračal. Ker pa še ni dopolnil, kar je v njegovem mesu primanjkovalo Kristusovemu trpljenju, čeprav je na svojem telesu nosil njegove rane, ga je doletela huda očesna bolezen, Bog pa je pomnožil svoje usmiljenje do njega. Ker je ta bolezen iz dneva v dan napredovala in je bilo videti, da se vsak dan zaradi nezdravljenja večja, ga je končno brat Elija, katerega si je izbral namesto matere in ga drugim bratom dal za očeta, primoral, da je nehal zavračati zdravila, ampak jih je sprejel v imenu Božjega Sina, po katerem so bila ustvarjena, kakor je zapisano: *Najvišji je iz zemlje naredil zdravila in razumen mož jih ne bo zavračal.* Sveti oče je tedaj blagohotno pristal in ponižno ubogal besede opominjajočega.

5. poglavje

Kako ga je v Rietiju sprejel gospod Hugolin, ostijski škof, in kako mu je svetnik napovedal, da bo postal škof vsega sveta

99. Mnogo jih je prišlo, da bi mu pomagali s svojimi zdravili, a ni nobeno prineslo zdravja. Potem je prišel v mesto Rieti, kjer so rekli, da biva mož, ki je zelo več pri zdravljenju te bolezni. Ko je torej prišel tja, ga je naklonjeno in s častmi sprejel ves rimski papeški dvor, ki je tedaj bival v tistem mestu, še posebej pa ga je ponižno sprejel gospod Hugolin, ostijski škof, ki se je posebno odlikoval po poštem vedenju in svetosti življenja. Njega je blaženi Frančišek izbral za očeta in gospodarja nad vsem redom svojih bratov s soglasjem in po volji gospoda Honorija, papeža, to pa zato, ker mu je močno

ugajala blažena ubožnost in je zelo spoštoval sveto preprostost.

Ta gospod se je prilagodil življenju bratov in je v hrepenenju po svetosti bil preprost s preprostimi, ponižen s ponižnimi in ubog z ubogimi. Bil je brat med brati, najmanjši med manjšimi in se je trudil, kolikor je bilo dopustno, da bi bil v življenju in ravnanju kot eden izmed njih. Trudil se je, da bi povsod zasejal sveti red in v oddaljenih krajih je jasna slava njegovega še jasnejšega življenja zelo širila red. Gospod

mu je dal učen jezik, s katerim je osramotil nasprotnike resnice, s katerim je odbil sovražnike Kristusovega križa, s katerim je zablodele pripeljal nazaj na pot, s katerim je pomiril nesložne in složne povezal še z močnejšo vezjo ljubezni. V božji Cerkvi je bil goreča in sijoča svetilka, izbrana puščica, pripravljena ob pravem času.

Kolikokrat je odložil dragocena oblačila in si nadel preprosta, z bosimi nogami je hodil okrog kot eden od bratov in prosil za to, kar

je v mir. Kadar koli ga je bilo potrebno vzpostaviti med možem in njegovim bližnjim, kadar koli med Bogom in človekom, vselej je to skrbno storil. Zato ga je kmalu zatem Bog izvolil za pastirja v svoji sveti vesoljni Cerкви in povzdignil njegovo glavo pred rodovi ljudstev.

100. Da bi se vedelo, da je bilo to od Boga navdihneno in opravljeno po volji Kristusa Jezusa, je blaženi oče Francišek to že veliko prej napovedal z besedami in naznačil z dejanjem. Ko se je namreč red bratov po božji milosti že začel precej širiti, je sveti Francišek kot cedra v božjem raju proti nebesom pognal vrh zaslug svetnikov in kot izbrani vinograd vzbrstel s svetimi mladikami v širjavo zemlje; prišel je h gospodu

papežu Honoriju, ki je tedaj vodil Cerkev, in ponižno od njega prosil, naj gospoda Hugolina, ostijskega škofa, postavi za očeta in gospodarja njemu in njegovim bratom. Gospod papež je prisluhnil prošnjam svetnika, ga naklonjeno poslušal in Hugolinu podelil svojo oblast nad redom. On je to spoštljivo in pobožno sprejel in se kot zvesti in razumni služabnik, postavljen nad Gospodovo družino, na vse načine trudil, da je vsem njemu zaupanim priskrbel hrano večnega življenja ob pravem času. Zato se mu je sveti oče na vse načine podrejal in ga častil s čudovito in spoštljivo naklonjenostjo.

Sveti Duh, katerega je bil poln, ga je vodil, zato je veliko prej uvidel, kar se je imelo kasneje zgoditi pred očmi vseh. Kolikorkrat mu je namreč zaradi nujnih reči v njemu dragem redu ali še raje gnan od Kristusove ljubezni, s katero ga je goreče ljubil, hotel pisati, nikakor ni pustil, da bi ga v njegovem pismu naslavljali kot ostijskega ali velletrijskega škofa, kakor so to počeli drugi v običajnih nagovorih, ampak je, ko se je lotil, rekel: »Prečastitemu očetu, gospodu Hugolinu, škofu vsega sveta.« Pogosto ga je namreč pozdravljaj z nenavadnimi blagoslovi in čeprav je bil v pobožni podrejenosti njegov sin, ga je po nareku Duha včasih tolažil z očetovsko govo-

rico, da bi utrdil nad njim blagoslove očakov, dokler ne pride hrepenenje po večnih gričih.

101. V neizmerni ljubezni do svetega moža je gorel tudi omenjeni gospod; zato mu je bilo všeč, kar koli je blaženi mož rekel, kar koli je storil. Že pogled nanj ga je vsega navdušil. Sam je pričeval o njem, da ni bil nikoli tako razburjen ali pretresen v duši, da se mu ne bi ob srečanju in pogovoru s svetim Franciškom umaknila vsaka zamračenost duha in prišla jasnina, da mu ne bi to pregnalo malodušja in povrhu ne prineslo veselja. Sam je služil blaženemu Francišku kot služabnik svojemu gospodarju. Kadar koli ga je zagledal, mu je izkazal spoštovanje kot Kristusovemu apostolu. Ko sta se drug drugemu poklonila, je s posvečenimi usti pogosto poljubil njegove roke.

Pozorno in pobožno je skrbel za to, da bi sveti oče kako mogel ozdraveti na očeh, saj

je vedel, da je svet in pravičen mož, potreben božji Cerкви in nadvse koristen zanjo. Skupaj z vesoljnimi zborom bratov je bil z njim sočuten in je bil kot oče usmiljen s sinovi. Zato je opominjal svetega očeta, naj poskrbi zase in ne zavrača tega, kar potrebuje v bolezni, da se ne bi malomarnost zaradi teh reči štela prej v greh kot v zaslužnje.

Sveti Francišek pa je vse, kar mu je rekel tako častiljivi gospod in tako drag oče, ponižno upošteval in je bil potem bolj skrben in previden glede zanj potrebnega zdravljenja. Bolezen pa je že tako napredovala, da je ozdravljenje zahtevalo silno ostroumnost in zelo kruta zdravila. Tako se je zgodilo, da so ga žgali na več mestih po glavi, mu prerezali žile, mu nalepili obliže in nanесли mazila, a ni nič pomagalo, marveč se je njegovo stanje samo še slabšalo.

Prevedel br. Miran Špelič OFM

Romanje v Motto di Livenza v Italiji za sv. Ano 31. 7. 2010

Vsako leto se odpravimo kam v bližini godu sv. Ane, ki ji mame in babice zelo zaupajo, posebno v povezavi z vzgojo svojih otrok ali vnukov. Letošnje romanje je bilo v jubilejnem letu 500-letnice božje poti in cerkve v Motti. Začelo se je tako, da je domačin, kmet Janez, tudi 9. marca 1510 kakor vsak dan

prej in pozneje zbrano molil in se zjutraj ustavil pri kapelici na robu vasi. Po molitvi je šel naprej in zagledal lepo gospo, ki jo je prepoznal kot Božjo Mater. Božja prikazen mu je dala naročila za pokoro in gradnjo cerkve in to je tudi izpolnil. Silno preprost začetek božje poti, ki je kmalu pokazala božansko moč v ozdravljenju domačina, župana Motte, kar je božjo pot razmahnilo v bližnjo in daljno okolico.

Božja pot je v oskrbi frančiškanov beneške province že od samega začetka. Tako je letošnje leto v celoti zaznamovano z jubilejem. Tudi naše

društveno romanje je bilo vključeno v jubilej. Zato je bil slavnostni govornik za romanju rektor narodnega svetišča z Brezjij, p. Silvin Krajnc OFM. Somaševali so rektor svetišča v Motti, gvardijan p. Alfonzo, in župnik Motte, don Rino, ter komisar p. Peter. Po obhajilu je rektor p. Silvin izročil podobo Marije Pomagaj kot dar prijateljstva obeh svetišč, p. Alfonzo pa je podaril rektorju jubilejno medaljo kot znak zahvale. Ob romanju se je zgodilo tudi prijateljsko pobratenje, ki se bo lahko še nadaljevalo.

Prijateljsko druženje se je nadaljevalo na kmečkem turizmu Da Romeo, kjer smo bili odlično postreženi. Verjetno se bo v prihodnje pokazala še kakšna priložnost, da obisk ponovimo.

Sklep romanja je bil pa na Sveti Gori z litanijami ob 17.30. Razšli smo se z obnovljenimi prijateljskimi vezmi. Najprej goriška družba, potem pa še ostali.

P. Peter

Pridiga p. Silvina pri maši v Motti di Livenza: MARIJA JE OHRANILA IN PREMIŠLJEVALA BESEDO V SVOJEM SRCU

Evangelist Luka opisuje Jezusovo otroštvo z Marijinimi očmi. Zapiše, kako je ona videla in doživljala vse, kar se je dogajalo v zvezi z Jezusom, Jožefom in njo. Pogosto pri bogoslužju uporabljamo besede, kako je Marija ohranila te dogodke v svojem srcu in jih premišljevala.

Dogodki so se zgodili, čas je tekkel, ostal pa

je spomin nanje. Dogodki so bili shranjeni v Marijinem spominu. Tudi Jezusovo otroštvo je shranjeno v njenem spominu. Nihče od nas se ne more spominjati svojega rojstva in prvih let življenja. Drugi nosijo v sebi, kar se nanaša na naš začetek. Tako pomembne stvari o nas so vtisnjene v spomin drugih. To nam pove, da sami sebi ne zadostujemo, da smo vtisnjeni v skupnost, da potrebujemo druge, da nam spregovorijo o nas.

Luka poudari, da je Marija vse, kar se je zgodilo, ohranila v svojem srcu (Lk 2,19). Mi radi izbiramo, kaj bomo shranili in kaj odvrgli.

Največkrat se niti ne zavedamo, kaj smo spravili v spomin in kaj smo pozabili. Običajno si zapomnimo dogodke, ki so bili čustveno nabiti. Najmočnejša ohranjevalca spomina sta ljubezen in sovraštvo. Kar sovražimo, težko pozabljamo. Zapomnimo si podrobnosti dogodkov, ki so nas prizadeli. V nas se prebudi klic: Tega ne smeš pozabiti!

Ljubezen si zapomni na drugačen način kot mržnja. Ljubezen si zapomni vse podrobnosti, vendar jih gleda skozi odpuščanje in dobroto. Božje zapovedi se začenejo s: Poslušaj Izrael! Spominjaj se, da si bil tujec. Spominjaj se, kaj vse je Bog storil zate.

Marija je v svojem srcu ohranila vse dogodke od Jezusovega spočetja do križa in vstajenja. To hrani njeno vero.

Mi, žal, prenašamo s seboj stare zamere, ki nam povzročajo nočne more, nas hromijo v odnosih in nas ohranjajo v slabi volji.

Luka je zapisoval Marijine spomine, ki mu jih je podarila. Čeprav so bili dogodki večkrat težki, zaznamovani z revščino in nasiljem ter so povzročali strah in zaskrbljenost, ni v Marijinih spominih niti malo grenkobe, niti trohica želje po maščevanju, nič travmatičnega.

Očistimo naš spomin vseh težkih misli in vseh krivic, ki so nam jih povzročili drugi. Oddvojimo spominjanje od navezanosti na zamere, da se bomo osvobodili za spominjanje dobrote.

Cerkev ne pozna boljšega spominjanja kot je Marijino. V njeni šoli se učimo premišljevali in ohranjati v srcu velika Božja dela, ki jih je Bog za nas storil.

Turčija z vlakom

Ne boste verjeli, da se kolesar lahko vozi po tračnicah! Seveda ne. Tračnica je sicer ozka, a zračnica je vendar ožja ... Matematično se izide, praksa je problem. Prav tako je problem pri prečkanju tračnic. Če je prečkanje pod pravim kotom, potem samo malo strese. Če se pa prečkanje vzporeja s smerjo tračnice, je pa problem, in to velik. Če je rezultat samo odrgnina, ki jo pozdravi obliž, ni hudega. Če je pa kaj več, je pa problem.

In nič od omenjenega se mi ni pripetilo v času letošnjega kolesarjenja po Via Egnatia II. Od Soluna do Bizanca. Zgodilo se je namreč nekaj popolnoma drugega. V načrtu kolesarjenja je bilo, da se za konec tedna vrnem v narodno svetišče na Brezje zaradi obilice pastoralnega dela, in tako sem drugi teden kolesarjenja prišel praktično že do konca. Ker pa bi bilo čakanje vrle kolesarske ekipe v Carigradu lahko dolgočasno, sem izbral raziskovalsko pot po Turčiji z železnico. Nekaj novic o silnem razvoju turških železnic sem imel še v spominu. Celo to, da je menda naša Iskra opremljala določene posodobitve, ampak več od tega mi bi bilo znano. Jasno mi je bilo le to, da je z evropske strani

Carigradu potrebno priti na azijsko. Kako? Ali plavati ali leteti ali se voziti s taksijem? Nasvet prijaznega Turka je bil, da je stalna ladijska povezava najcenejša, saj stane le 1,5 lire. Ladjica vozi svojih 20 min in pristane v Aziji prav na postaji Haydar Paša. Veličasten turški kolodvor daje slutiti, da se bo začela pot v notranjost Male Azije in naprej v Iran, Rusijo, Indijo ... , le kam vse? Pohitim k okencu za vozovnice, vendar – lepo po vrsti! Najprej vzameš listek kot pri zdravniku, da prideš na vrsto. Minut do odhoda je vedno manj. Za Ankarob ob 11h sem naročil vozovnico. Turek takoj odvrne: Yok karta. Be-setzt. Aha, mi postane jasno: sem prepozen. Nervozno se preseda v svojem košku in ne ve, kaj bi. Pojasnim mu, da bi pa naslednji vlak vzela. Torej ob 14h! Kaj pa nazaj? Jutri ob 11h. In začne se postopek tiskanja kart. Najprej Haydarpaša – Eskisehir, kar stane 20 lir. Potem Eskisehir – Ankara, tudi 20 lir. Druga izdaja karte pa je za nazaj iz Ankare. Ker je to povratno potovanje, stane samo 8 lir in to od Ankare do Eskisehirja, od tam pa do Haydarpaše (Istanbul) pa 16 lir. V seštevku to pride 64 lir, kar je 35€.

Vmesni čas sem koristno uporabil za striženje pri peronskem frizerju. Tako priliko vedno rad izkoristim, da kaj novega vzemem. Kot zadnjič v Mostarju, ko mi je frizerka razložila celotno vojno dogajanje za nazaj in za naprej. Tokrat se je pa zataknilo, ker nisem znal turškega jezika. Tako je le pohvalil odlično igro našega nogometa, kaj več pa nisva rešila, ker ni bilo primernih besed na zalogi.

In končno čas odhoda vlaka. Klimatizirani vagoni, številke sedežev jasno določene, kot bi bil na nemškem vlakcu. Točen odhod, vendar pa hitrost neustrezna. Sama popravila, počasna vožnja, delo na progi. Vendar to

ni slab znak. Pomeni, da se na železnici dela. Čudovita pokrajina najprej ob morju, šele po treh urah se poslovimo od morja in začne se počasno dviganje na Anatolsko planoto. V Eskisehirju zamujamo uro in pol. Zamuda v glavnem zaradi gradbenih del, ne samo popravil, ampak popolnoma novih odsekov na nekdanji ovinkasti trasi proge. V Eskisehirju prestop na vlak za Ankarob. Ker je zamuda v prihodu skoraj izravnala vmesni postanek, se je vstopanje v novi vlak že začelo. Toda to ni vstopanje kot na postaji Lesce-Bled, ampak je tako kot na londonski postaji za vlak Eurostar. Pregled prtljage, rentgen, osebni pregled, skoraj tako kot na letališču. In to zelo korektno in prijazno kar na peronu. Vlak je namreč zagrajen s stekleno ograjo. Po celi Turčiji namreč odmeva incident, ki ga imenujejo terorizem. Na vzhodu so iz Iraka vdrli Kurdi in pobili več turških vojakov.

In končno vožnja z najhitrejšim vlakom v Turčiji. S podobno hitrostjo sem se vozil samo iz Pariza v Avignon, seveda še 100km/h več. Popolnoma nova proga med Eskisehirjem in Ankarob omogoča hitrost do 252km/h, kot jo je deloma vlak dosegal. Čudovita Anatolija, ki

jo je sv. Pavel prehodil z nekoliko nižjo hitrostjo, ker je imel pač v sebi posodo Božjega imena. Natančno po voznem redu: 21.30 prihod v Ankarob. Prvikrat v mestu. Samo taksist ti najde hotel, ki sem ga rezerviral prek sistema HSR in je odličen. Soba z zajtrkom za 19€, in to v glavnem mestu; sicer frančiškansko skromna, vendar nič ne manjka. Za večerjo je zadoščal snop očenašev in turški sladoled. Zanimivo, da je mesto zvečer skoraj

prazno v primerjavi z drugimi turškimi turističnimi mesti, vključno z Istanbulom. Torej bo naslednji dan nadvse natrpan, če hočem mesto videti v glavnih potezah do 11. ure, ko bo hitri vlak spet odpeljal.

Res sem se podvizal. Najprej je bil na vrsti rimski teater, je pač pustila rimska doba tu svoje sledi. Potem razgled čez mesto s citadele in slavni rimski Julijanov steber, ostanki Avgustovega templja. Torej pravi ostanki rimske dobe v Anatoliji. V sredini 3. stol.pred Kr. so mesto okupirali Galatijci in potem za njimi Avgust leta 25 pred. Kr. kot Ancyro (kasneje Angora), ki je imela trgovsko vlogo za prodajo volne. Kakšen cilj si je zastavil oče nove Turčije Kemal Atatürk, ko je izbral Ankarob za novo središče in prestolnico države, mi ni povsem jasno. V času velikega turškega imperija je bilo to naselje na Anatolski planoti središče in križišče poti, imenovano Elma Dagi. Lahko bi bil razlog tudi v tem, da je hotel prekiniti s starimi turškimi vezmi na Carigrad? Bo to morda odkrila zgodovina. Vsekakor je Spomenik republike veličastna zadeva. Pa kaj, ko pa čas priganja, vlak ne čaka. Kratke urice za hiter obisk prestolnice se iztekajo in že hitim

na postajo. Pristoji še prava turška kava. In ker je na postaji, je cena temu primerna, kar 4 lire.

Povratak v Carigrad in pričakovanje naših kolesarjev. Seveda vsi navdušeni nad Trojo, ki so jo še osvojili, in seveda pričakovanje, kje in kako bomo na dovolj visoki ravni sklenili našo Via Egnatia. Med mnogimi eksotičnimi predlogi smo se odločili za kriminalko, namreč za kolodvorsko restavracijo na evropski strani Bosporja v družbi imenitnih fotografij Agathe Christie. To samo po sebi še ni bi bilo tako imenitno, če se ne bi prej, ko smo izbirali lokale, prav po naključju srečali s sami direktorjem turških železnic. Sprejel nas je prijazno, razkril velikanske

investicije, ki jih podjetje izvaja po celi državi, vključno z največjo, ki bo primerljiva s tunelom pod Rokavskim prelivom: tunel pod Bosporjem med Evropo in Azijo za avtocesto, metro in hitro železnico. Prav počaščeni smo bili, saj smo se predstavili kot kolesarji in ljubitelji železnic. Seveda bo preteklo še veliko vode skozi Bospor in prekrizarilo ožino še mnogo ladij, preden bo ta projekt dozorel. Še večji problem za stik z Evropo pa predstavlja balkanski koridor, pa čeprav je v tem času registrirana železniška agencija Srbije, Hrvaške in Slovenije s sedežem v Ljubljani, da bi pospešila prevoze po Balkanu do Turčije. Počasnost vlakov ravno skozi Srbijo smo pa izkusili že v letošnjem letu, ko smo bili v Makedoniji in v Bolgariji.

Pa srečno – železnice!

P. Peter

Darovi za Sveto deželo 7. 6. 2010 – 4. 8. 2010

- 750 € Šemrl Gregor;
- 168 € Kramar Janez in Marika;
- 120 € Letnar Vincenc;
- 100 € NN – Vič;
- 50 € Beravs Vlasta, Beravs Vlasta;
- 40 € Cerar Milena;
- 25 € Larisi Nikica;
- 20 € Humar Maksimilijan in Jelka, Kotar Slavko, Ravnik Alenka, Ropoša Jože, Trojer Terezija, Žagar Minka;
- 15 € Hudobivnik Marjeta;
- 10 € Gradišar prof. Joža, Habjanič Jožica, Horvatič Vlasta, Stanič Stanislav;
- 5 € Cibyruic Paško, Fajfar Lucija, Popit Marija,

Bog povrni!

Uredila: Tatjana

DRAGO KISOVEC

(1941–2010)

V nedeljo, 27. junija smo se na poljanskem pokopališču poslovili od našega krajana Draga Kisovca. V slovo mu je spregovorila Majda Debeljak. Objavljamo njene besede.

V SLOVO

Še zadnjič se poslavljamo od našega spoštovanega in cenjenega krajana, znanca, prijatelja, od Bolantačevega Dragota. Čeprav so solze v očeh in žalost v naših srcih, nam razum pravi, da je Drago, za katerim žalujemo, le naš predhodnik, saj je edino smrt končno veljavna za vse. Prav zato pa kljub bolečini ostajamo polni upanja in upiramo oči v nekaj, kar bo prinesel jutrišnji dan. Tako tudi današnja žalost in bolečina dobi upanje v novih mislih.

Gotovo bo Drago ostal z nami v naših mislih in pogovorih. O njem se bomo radi pogovarjali kot o človeku, ki je bil predan Poljancem in Poljanam, vse od mladih let srčen športnik, karsneje amaterski igravec, mnogokrat komentator na raznih krajevnih tekmovanjih. Predvsem pa bo v našem spominu ostal zapisan kot priden, čuteč in plemenit človek z visokimi merili predvsem do samega sebe. Znal je živeti s krajem in domačini, saj je imel ljudi preprosto rad in je povsod razdajal svojo energijo. Največ pa mu je pomenil urejen dom in družina, ki jo je ustvaril z ženo Zvonko. Ljubil je svoje tri hčerke, zete, vnuke in vnukinje, sorodnike.

Kot tehnično izobražen človek je poln ustvarjalnega in inovativnega duha rad ustregel vsakomur. Ni mu bilo težko narediti kakšne tehnične pridobitve. Nekateri se bomo spominjali njegovih kolajn, ki nam jih je obesil okrog vratu, ko smo nekega dne prikolesarili do Črnega morja. Drago je užival tudi v čisto preprostih, vsakdanjih stvareh, povsod je znal

videti lepoto božjega stvarstva. Neizmerno lepi so bili zanj razgledi na rodno Poljansko dolino dol od Kosmaca, pa s poti na Sivko. Užival je, ko se je postavil v vrsto s kosci v bregovih Kovčka, potem pa delo zaključil s kramljanjem. Znal se je preprosto veseliti, se smejeti, zapeti, in v njegovi družbi je bilo vedno prijazno in kratkočasno.

V naših mislih se bo odslikavala Dragova vloga Presečnikovega Boštjana s Podjelovega Brda v uprizoritvi Cvetja v jeseni. Poseben šarm je liku prispevala Dragova prijetna barva glasu in njegova lepa domača govorica.

Zagotovo pa je Drago najbolj zaznamoval Poljane kot športnik. Bil je prvi predsednik domačega ŠD, pobudnik in organizator nočnih slalomov na Golavi, mnogih smučarskih tekmovanj, vse do ponovno organiziranih veleslalomov na Blegošu. Velikokrat smo ga srečevali na kolesu. Rekel je, da gre kolo dovolj hitro, da se daleč pride, in da se z njega veliko vidi. Na svojih mnogih poteh je veliko videl in doživel, tako doma kot na tujem. Mnogim nam je bilo dano, da smo bili z njim na kakšnem delu teh poti.

V jutru na pragu poletja pa je Drago obstal. Njegovo bogato življenje se je nepričakovano zaključilo, k sebi ga je povabil Stvarnik. Drago je našel svoj mir. Od njega se skupaj z njegovo družino in sorodniki poslavljamo tudi mnogi Poljanci in Poljanke, športniki, kulturniki. Pogrešali ga bomo vsi, ki smo cenili njega in njegovo delo, se z njim radi družili in prijateljevali.

Naj ostane blag spomin na dobrega človeka, na našega prijatelja Draga Kisovca.

Poljane, 27. 6. 2010

»KOMUR HOČE BOG POSEBNO MILOST DATI, GABLAGOVOLIVŠIRNISVET POSLATI...«, ... tako je v svoji pridigi pri maši v cerkvi sv. Jožefa v Sofiji povedal dr. Anton Štrukelj, naš duhovni voditelj na romanju po Srbiji, Makedoniji in Bolgariji, na romanju, v katerem smo spoznavali pravoslavje, lepote, kulturo in zgodovino Balkana ter drug drugega.

Romanje v Bolgarijo

Od 24. do 31. maja 2010

PRVI DAN: VOZI ME VLAK V DALJAVE ...

Začeli smo v ponedeljek zjutraj v Ljubljani, na železniški postaji, kjer se nas je zbralo za tri vagonne. Kot je napisal p. Peter – naš glavni vodnik in organizator romanja – tako še nismo romali: z vlakom, z lokalnimi avtobusi in peš.

Vlak je odpeljal z zamudo, na vsaki meji smo pridobili še nekaj zamude, pod

večer smo prispeli v Beograd in skoraj tekli do katoliške cerkve Kristusa Kralja, kjer nas je že težko čakal in prijazno pozdravil g. nadškof Stanislav Hočevar. Skupaj z našimi petimi duhovniki, p. Petrom in diakonom je daroval sv. mašo, pri kateri smo dobili blagoslov za naše romanje.

Tudi nazaj na vlak smo skoraj tekli in se točno ob 22:00 uri odpeljali proti Skopju.

Naš vagon je postal naša spalnica in ropotanje vlaka nas je zazibalo v dolg spanec ... do Skopja.

DRUGI DAN: MISIJONARKA LJUBEZNI

Skopje nas je pozdravilo v soncu. Pozdravil nas je tudi naš lokalni vodnik Branko. Ljudje so hiteli na delo, mi pa smo dan začeli v novi skopski stolnici Srca Jezusovega. Lepa maša in lepo petje se je prepletalo s pripovedjo dr. Štruklja o bl. Materi Tereziji, rojeni 26. 8. 1910 v Skopju.

Zamislili smo se ob njenih besedah: »**Po rodu sem Albanka. Po državljanstvu sem Indijka. Po veri sem katoliška redovnica. Po svojem poklicu pripadam svetu. Po svojem srcu pa pripadam Srcu Jezusovemu.**« Velika

žena majhne postave nas je navdušila s svojo globoko vero, ponižnostjo in preprostostjo, s svojim neutrudnim iskanjem resnične ljubezni in nesebično pomočjo najbolj revnim, zavrženim in zapuščenim.

Po maši nas je pozdravil generalni vikar in nam v hudomušni zgodbi povedal, kako so prišli do nove cerkve, zaželel lep ogled Skopja in prijetno romanje – tudi z nekaj besedami v slovenščini.

Naše popotovanje smo nadaljevali z ogledom mesta, našli kraj, kjer je stala rojstna hiša bl. Matere Terezije, si ogledali njeno novo kapelo in muzej na kraju, kjer je bila pred potresom katoliška cerkev. Od Branka smo zvedeli veliko zanimivih stvari o Skopju, njegovih prebivalcih, o življenju nekoč in danes, o veroizpovedi, o manjšinah, denarju in razvoju Makedonije po razglasitvi neodvisnosti 08. 9. 1991.

Branko nam je opisal tudi druge znamenitosti Skopja: Daut pašev hamam, trdnjavo Skopsko kale, Isa begovo mošejo, pravoslavno cerkev sv. Spasa, čaršijo, ...

Naši avtobusi so se potem napatili proti Ohridu, še prej pa smo si ogledali sloviti samostan Jovana Bigorskega, ki je narejen po vzoru tistega na gori Atos v Grčiji. Jeseni ga je prizadel hud požar in zdaj ga intenzivno obnavljajo. Na poti navzgor nas je blagoslovilo nekaj kapljic dežja, pred vstopom na posvečeni kraj pa smo vse ženske dobile krila.

Samostan sv. Jovan Bigorski je leta 1020 ustanovil Jovan iz Debra, ki je tedaj postal ohridski arhiepiskop. Posvečen je sv. Janezu Krstniku. Samostan hrani izjemno dragoceno ikono z nje-

govo podobo. V srednjem veku je bil samostan pomemben kulturni center z bogato knjižnico. Večkrat so ga rušili in obnavljali. Življenje v samostanu so obnovili leta 1995.

Ogledali smo si cerkev s čudovitim ikonostasom, ki sta ga iz orehovega lesa v letih 1829–1835 izrezljala brata Filipovski, in relikvijarij z ostanki lesa križa in kostmi svetnikov.

Zvečer smo prispeli v Ohrid – biser Makedonije, ki je postal naš začasni dom za dva dni in dve noči.

TRETJI DAN: OHRID IN BISERI

V novi dan nas je pozdravilo sonce v daljavi in Ohridsko jezero v bližini. Zajtrk v hotelu je bil zelo dober, klima ugodna in mi sveži in spočiti – pripravljani na nove zmage!

Sv. mašo smo obhajali v cerkvi sv. Cirila in Metoda in z nami je bil prijazen župnik Stjepan. V pridigi smo veliko slišali o slovanskih apostolih in njihovih učencih. Dr. Štrukelj nas je podučil, da beseda slovanstvo vsebuje besedi SLOVO = črka, beseda in SLAVA = dika, čast - torej so slovanski apostoli dali ljudem izobrazbo, vero in spoštovanje.

Pa še nekaj nas je naučil dr. Štrukelj: EX ORIENTE LUX, EX OCCIDENTE LUXUS (= z Vzhoda je prihajala luč, z Zahoda pa bogastvo in luksus).

Ogledali smo si ohridske znamenitosti – imenujejo ga »mesto muzej«, se sprehodili skozi stari del mesta, si ogledali baziliko sv. Sofije, ki velja za najvažnejši makedonski spomenik iz srednjega

veka, Samoilovo trdnjavo in cerkev sv. Klimenta. Izvedeli smo, da mesto leži na severovzhodni obali istoimenskega jezera, da ima približno 42.000 prebivalcev, da je njegovo ime nastalo iz besede »rid«, kar v makedonščini pomeni hrib, in da sta od leta 1980 Ohrid in jezero na spisku svetovne kulturne dediščine UNESCO.

Jezero je znano po svoji kristalno čisti vodi, ki omogoča pogled do globine 22 m. Površina jezera je 358,2 km², največja širina 14,8 km, dolžina 30,8 km. Dolžina celotne obale je 87,5 km, globina pa seže do 289 m. Jezero leži v globoki in zaprti kotlini. Z vseh strani ga obkrožajo visoke gore: na vzhodu Galičica (2255 m), na zahodu pa Mokra Planina in Jablanica (1945 m). V jezero se zliva 40 rek, od tega 23 na albanski in 17 na makedonski strani.

Obale Ohridskega jezera so bile naseljene že od prazgodovinskega časa. Najstarejše arheološke naselbine izvirajo iz časa 6000 let pr. Kr.

Nekateri z ladjico, drugi pa z avtobusom smo se odpeljali na drugo stran jezera, da bi si ogledali cerkev in samostan sv. Nauma. Od Ohrida je oddaljen 29 km in leži v neposredni bližini makedonsko-albanske meje. To je najlepši predel jezera, tu izvira Crni Drim, veliko je zelenja in krasna peščena plaža.

Samostan sv. Nauma je zgrajen na skali nad jezerom. Prvotni samostan nadangela Mihaela

je leta 1020 tukaj zgradil slovanski prosvetitelj Naum Ohridski, učenec bratov Cirila in Metoda in sodelavec Klimenta Ohridskega. Tu je bila tudi šola za njegove učence. Sv. Naum je pokopan v tej cerkvi in če se prisloni uho na njegov grob in pozorno posluša, se lahko sliši bitje njegovega srca.

Prvotna cerkev je bila razrušena v času Turkov. Današnja cerkev je zgrajena na njenih temeljih v štirih fazah v 16./17.stol. – najprej je bil zgrajen naos v obliki križa, potem kapela nad grobom sv. Nauma, potem predprostor cerkve in nato še severni del. Freske so iz leta 1806 in so delo mojstra Trpa iz Albanije. Veliko

umetniško vrednost ima ikonostas, ki je bil izrezljan v letu 1711.

Po večerji v hotelu je sledilo presenečenje. Nastop makedonskega folklornega ansambla s plesi in petjem. Začeli so seveda s tisto lepo makedonsko »Biljana platno beleše na ohridskite izvori, ozdola i dat vinari, vinari beli gradgani ....«.

Kaj pa ohridski biseri? Te izdelujejo iz lupine školjk. Izdelane oblike pomakajo v raztopino lusk ribic, ki živijo v Ohridskem jezeru. Luske raztopijo v kislini.

ČETRTI DAN: SREČANJE S SLOVENSKIMI SESTRAMI IN MISIJONARJEM

Na poti proti Bitoli, ki je »rodeni kraj« našega makedonskega vodnika, smo iz Ohridske doline čez hribe prišli v Prespansko dolino, ki jo imenujejo tudi »DOLINA JABOLK«. Vozili smo se mimo ogromnih nasadov in od Branka izvedeli veliko o Makedoniji in Makedoncih, o njihovem življenju nekoč in danes, o nezaposlenosti, o sistemu šolstva in zdravstva, o makedonskem vprašanju, ki je še vedno zelo aktualno, ter o osamosvojitvi. Makedonija je priznana kot država, Makedonci kot narod pa ne: lastijo si jih Grki, Bolgari in Srbi.

Naš prvi postanek je bila HERAKLEA LYNKESTIS – antično mesto pod planino Baba. To mesto datira iz sredine 4. stol. pr. Kr. Zgradil ga je Filip II. Makedonski, oče Aleksandra Velikega, kot vojaško-strateški center z visoko stopnjo civilizacije. Mesto je bilo večkrat dozidano, pa porušeno in spet na novo zgrajeno. Leta 518 ga je zrušil potres, odkopavati so ga začeli leta 1934, potem so dela zamrla, zdaj pa se intenzivno nadaljujejo. Iz ostankov lahko vidimo, da so bili v njem sodišče in gledališče, sakralni objekti (velika in mala bazilika) s čudovitimi mozaiki iz živalskega in rastlinskega sveta ter terme. Posebno je zanimiva episkopska rezidenca trapezoidne oblike (ostanki antične tradicije).

Sv. mašo smo imeli v katoliški cerkvi Srca Jezusovega, kjer nas je sprejel župnik g. Amadej

Jazbec, lazarist, in dve od štirih slovenskih sester, ki delujejo v tej župniji, pomagajo revnim, vsak drugi dan delijo kruh in se trudijo privzgojiti ljudem delovne navade. V mestu je veliko ubogih družin, zato je bila naša nabirka pri maši namenjena prav njim.

Na skupnem kosilu nas je pozdravil slovenski častni konzul v Bitoli in patriarh njihove pravoslavne cerkve.

Na poti proti Skopju smo si ogledali še eno arheološko najdbišče – mesto STOBI. Stobi je bilo nekoč najbolj poznano antično mesto na Balkanu, imenovano Paionia, danes pa je to najbolj znano arheološko nahajališče v Makedoniji. Ostanki mesta so tam, kjer se v Vardar izliva Crna reka, njegov največji desni pritok. Stobi je bil strateško pomemben in je bil tako vojaško kot trgovsko središče, saj leži na glavni prometni žili od Donave do Egejskega morja. Ogledali smo si ostanke antičnega amfiteatra, patriarhije, bazilik, Heraklejevih vrat, term in drugih zgradb.

V Skopju smo se spet vselili v »naše vagone«.

PETI DAN: BOLGARIJA – PRIHAJAMO

Zjutraj smo se zbudili v Sofiji. Pričakali so nas bolgarski vodniki in bolgarski avtobusi. Po dobrem zajtrku v hotelu smo imeli sveto mašo v katoliški cerkvi sv. Jožefa, zgrajeni leta 2006.

Zanjo skrbijo kapucini. Katoliški škof v Sofiji je g. Grigorij. Cerkev je lepa in svetla in posebno so nas presenetila čudovita barvna okna s Frančiškovo Sončno pesmijo.

V pridigi nas je duhovnik povabil k molitvi za ponovno zedinjenje kristjanov. Za to je zelo veliko naredil pokojni papež Janez XXIII., ki je v letih 1924–35 živel v Sofiji kot apostolski nuncij. Njegovo bivanje je bilo pot molitve, vere in upanja.

SOFIJA je najbolj evropsko mesto s slovanskim pridihom: ka-

tredrala Aleksandra Nevskega z muzejem ikon, cerkev sv. Sofije, po kateri ima mesto tudi ime, rotunda sv. Jurija, Velika mošeja z državnim arheološkim muzejem, Bojanska cerkev s freskami (pod zaščito UNESCO), spomenik Vasilija Levskega, univerza, ... Avtobusni ogled mesta nam je pokazal le del vsega tega.

Čez balkanske gore – prav po tem gorovju STARA PLANINA ali BALKAN (600 km dolgo in 50-70 km široko gorstvo) je dobil ime ves Balkanski polotok – smo se čez prelaz ŠIPKA odpeljali proti mestu PLEVEN, da bi si nad mestom ogledali impozanten MUZEJ PANORAMA, ki je spomenik bitki iz leta 1877, s katero so se Bolgari osvobodili izpod osmanskega cesarstva s pomočjo Rusov in Romunov. Po hudih bitkah in porazu Turkov so 4. 3. 1878 podpisali premirje (Sanstefanski mir) blizu Carigrada. Kopirali so način tridimenzionalnega slikanja bitke pri Waterlooju in Borovinske bitke (muzej v Moskvi).

ŠESTI DAN: DIŠI PO VRTNICAH

Po zajtrku smo se odpeljali v mesto VELIKO TARNOVO – nekdanjo bolgarsko prestolnico, mesto s 67.000 prebivalci in drugo največjo univerzo v državi. Povzpeli smo se na trdnjavo z obzidjem CAREVEC z ostanki samostana in cerkve. Presenetila nas je čudovito temno poslikana cerkev, ki ni v uporabi in služi kot

muzej. Znotraj trdnjave je bil cesarski двореc s štirimi obrambnimi zidovi.

Sv. mašo smo imeli na travniku za cerkvijo **MARIJE – KRALJICE ROŽNEGA VENCA**, saj bi bila 120 let stara in temeljitega popravila potrebna cerkva premajhna za vse. Z nami je bil v tej čudoviti katedrali božjega stvarstva pri maši tudi župnik Strahov, prijazen in skromen gospod, ki skrbi za peščico vernikov.

Med potjo proti znameniti **ETARI** nam je bolgarska vodnica Nadja veliko povedala o življenju v Bolgariji: je republika, uradni jezik je bolgarščina, glavno mesto Sofija, predsednik Georgi Prvanov, po površini je 102. na svetu, po prebivalstvu (pribl. 8 milijonov) pa 88. na svetu. Valuta je bolgarski lev in od 1. 1. 2007 je Bolgarija v EU. Največ prebivalcev je Bolgarov (86 %), največja manjšina so Turki, potem je še veliko Makedoncev, Judov, Armencev in Romov.

V Velikem Tarnovem imajo zanimive hotele: zunaj štiri ****, v notranjosti pa ne preveč čiste sobe, tuše sredi stranišča, uporabljene rjuhe na posteljah, pajčevino in prah. Tudi pri zajtrku je bilo zanimivo: če je bila kava, ni bilo skodelic, če so bile skodelice, je zmanjkalo žličk, ko so prinesli sok, ni bilo kozarcev, ko je bilo veliko šalame in sira, je zmanjkalo kruha. Smo pa zato imeli lepo muziko (beri: evergreene) in čudovito pogled skozi čista okna.

ETARA nas je navdušila! Etnološka vas s prikazom vseh starih obrti, s prijaznimi trgovnicami in lokali. Dobili smo kar nekaj prostega časa, da smo lahko pokukali v vsako obrtno delavnico, pokusili pravo kavo in pecivo, si ogledali tkanje na statvah, kovaška dela in suhorobarstvo.

Proti večeru je res zadišalo po vrtnicah v **DOLINI VRTNIC** oziroma **DOLINI ROŽNEGA**

OLJA v **KAZANLAKU**, kjer smo si ogledali muzej industrije rožnega olja. Vrtnice so prinesli iz Perzije v 17./18. stoletju. Najbolj znani sta dve vrsti: rosa damascena (iz Damaska) in rosa alba (bela). Za 1 l rožnega olja je potrebno 3 tone rdečih cvetov ali 5–6 ton belih cvetov. Trgajo jih zgodaj zjutraj – še vedno ročno – od 5. do 8. ure, kasneje je sonce premočno in posuši vlago, ki je v cvetu. Sledita dve destilaciji, po prvi se dobi rožna voda, po drugi olje. Gram rožnega olja stane EUR 150,00.

In za konec dneva: vzhodno bogoslužje v pravoslavni cerkvi v Sofiji – ujeli smo ga približno polovico – ob predhodni razlagi dr. Štruklja. Sledili smo njegovemu spoštljivemu obnašanju v cerkvi, gledali s kakšno ljubeznijo vzhodni kristjani opravljajo sveto liturgijo, kako so zbrani, kako se do tal priklonijo pred svetimi ikonami, poljubljajo podobe, stoje spremljajo dolg obred in se zelo velikokrat pokrižajo. Čudovito petje, večkratno kajenje s kadilnicami z zvončki in globoka pobožnost nas je zelo prevzela.

SEDMI DAN: IKONE – EVANGELIJ V BARVAH

Čudovite ikone in ikonostasi so nas spremljali vso pot in ko se je na naš avtobus »preselil« dr. Štrukelj, smo imeli iz prve roke veliko preda-

vanje o ikonah, ikonostasih in vzhodni liturgiji. To je njegova »specialiteta« in njegova velika ljubezen in z navdušenjem smo ga poslušali: vzhodno bogoslužje je za nas priložnost, da zadihamo z obema polovicama pljuč, z vzhodno in zahodno, saj je Kristusova cerkev samo ena. Drugi vatikanski koncil nam katoličanom zelo priporoča, naj spoznavamo in spoštujemo njihovo duhovnost in bogoslužje. Papež Benedikt XVI. je v svoji zadnji **KNJIGI O LITURGIJI** zapisal: »Usoda Cerkve in vere je odvisna od našega odnosa do liturgije.«

Našo vožnjo proti pogorju **RILA** so spremljali ogromni nasadi sončnic in cvetovi temno rdečega maka ob poti, gozdovi in vulkanske skale. **RILA** je najvišji visokogorski masiv Rodopskega gorovja in vsega Balkanskega polotoka in leži na zahodu Bolgarije. Najvišji vrh je 2.925 m visoka **Musala**. Ostali vrhovi so še: **Dimitrov**, **Malovica**, **Rilec** in **Belmeken**. Na celotnem masivu je okoli 150 visokogorskih jezer. Tu izvirajo reke **Marica**, **Iskar**, **Struma**, **Mesta** in **Rilska reka**. **Rilska planina** je bogata z gozdovi, ki se razprostirajo do višine 2100 mnm. V dolinah so rodovitna polja. Tu so tudi ležišča svinčeve in cinkove rude.

Na zahodu planine stoji znani **RILSKI SAMOSTAN** iz 10. stoletja, najlepši srednjeveški samostan v Bolgariji, ki je še posebej poznan po stenskih poslikavah. Zgrajen je na kraju, kjer je živel puščavnik sv. **Ivan Rilski**. Bil je izobražen, znal je pisati in brati, znal je jezike, izobrazil se je tudi v zdravilstvu. Ko mu je umrl mlad pacient, ga je to tako prizadelo, da se je umaknil v samoto. Zatekel se je v to divjino, v votlino in pripovedoval: »Streha mi je nebo, postelja zemlja, rastline pa hrana. Molim. Drugega ne potrebujem.«

Skozi stoletja je imel samostan vlogo slovanskega in bolgarskega kulturnega ter književnega središča. V času Osmanskega cesarstva je bil večkrat opustošen. Turki so prišli sem v letih 1390–40, napadi so se vrstili, samostan so ogradili, postal je trdnjava. Leta 1833 ga je prizadel požar, vendar so ga spet obnovili.

V muzeju hranijo veliko zgodovinskih predmetov in umetniških spomenikov. Tu so tudi grobovi bolgarskih kraljev. V cerkvi je ena od čudodelnih ikon – v Bolgariji so štiri take ikone. Celoten kompleks je pod varstvom **UNESCA**.

OSMI DAN: POVSOD JE LEPO, NAJLEPŠE JE DOMA

Pozno zvečer smo v Sofiji spet sedli na vlak. Noč je bila dolga in deževna in naslednji dan zjutraj smo bili v Beogradu – v naši bivši prestolnici. Vlak za Ljubljano nas ni počakal in imeli smo nekaj ur časa, da si ogledamo mesto. Beograd v ponedeljek zjutraj ni bil nič posebnega. Morda je bila posebna jutranja kavica in ... zbiranje kamenčkov minulih dni v mozaik lepih spominov.

Ester

Naše knjige

Andraž Arko OFM – Urša Skoberne

Sveti v svetu

Serafinski svetniki III

Pa ste dočakali še obljubljeni tretji, in to najboljše del trilogije o serafinskih svetnikih, po katerem ste mnogi spraševali že lansko leto. V njem so predstavljeni svetniki iz Frančiškovega svetnega reda, to so tisti, ki niso odšli niti med brate niti v samostane klaris, ampak so ostali v svetu in tam zaživeli v duhu svetega Frančiška. Med njimi so kralji in kraljice, reveži in vdove, starčki in otroci, kaplani in papeži, pa tudi čisto navadni ljudje, kakršne srečujemo na ulici. To pomeni, da Frančiškova pot svetosti tudi za nas ni nedosegljiva. Poglejmo si torej, kako so hodili po njej že pred nami, da je ne bomo zgrešili.

Format: 21 x 30 cm, trda vezava, 88 strani

Cena: **8,00 €** (za bralce Brata Frančiška do 15. 9. 2010 **samo 7,00 €**)

Ines Jerele – Felicijan Pevec OFM – Jedert Vodopivec

Flores in colores

knjige iz Frančiškanskega samostana Novo mesto

Čeprav piše v podnaslovu, da gre za znanstveno monografijo, boste v knjigi našli zelo razumljive in berljive prispevke avtorjev, ki govorijo o bogastvu frančiškanske novomeške knjižnice. Posebej je izpostavljena knjiga s pobarvanimi ilustracijami o zdravnih rastlinah Hieronymusa Bocka iz 1556-72, ki so jo s pomočjo Krke d.d. restavrirali v Arhivu Slovenije in v NUKu.

Format: 21 x 30 cm, broširano, 144 strani

Cena: **15,00 €** (za bralce Brata Frančiška do 15. 9. 2010 **samo 10,00 €**)

Andraž Arko OFM s prijatelji

Ludvik IX. / Elizabeta Ogrska – ZBF CD 018

pripoved s pesmimi na zgoščenki

Med svetniki, opisanimi v slikanici *Sveti v svetu*, imata posebno mesto sv. Ludvik in sv. Elizabeta, ki sta zavetnika Frančiškovega svetnega reda. Čeprav se nista nikoli srečala in se nista poznala, imata veliko skupnega. O tem se lahko prepričate iz pripovedi na zgoščenki, kjer je njuno življenje še bolj pestro predstavljeno z besedo in pesmijo.

Cena: **8,00 €** (za bralce Brata Frančiška do 15. 9. 2010 **samo 7,00 €**)

Šolske sestre sv. Frančiška Kristusa Kralja

Hvalnice in večernice – ZBF CD 019

Šolske sestre vas vabijo, da se jim pridružite pri molitvi iz Molitvenega bogoslužja ali brevirja. Skupaj z njimi lahko zmolite in zapojete hvalnice, dnevno molitveno uro in večernice za nedeljo tretjega tedna.

Cena: **6,00 €** (za bralce Brata Frančiška do 15. 9. 2010 **samo 5,00 €**)

Predstavljeno lahko naročite na naslovu: **Založba Brat Frančišek**

Prešernov trg 4; 1000 Ljubljana; telefon: 01 2429312; faks: 01 2429313; e-mail: zbf@ofm.si

<http://franciskani.rkc.si/zbf/>